

„Nem is olyan rég még gyerekek voltunk
Sulitáskával bandukoltunk
Egy színes világban a sárkány hátán
Nem érdekelt az a hülye királylány
Sétány, bicikli, nyári este
Bármit kaptam, tiéd a fele
Gondok nélkül a világ játék
Güriztek eleget értünk apámék.”
(Horváth Boldizsár)

A Sárvári Gárdonyi Géza Általános Iskola épületét 95 éve adták át. Azóta nemzedékek nőttek fel az iskola falai között. Az alábbi összeállításunkban rájuk emlékezünk.

OSZTÁLYTALÁLKOZÓK 2018-BAN

40 éve:

2018-ban:

34 éve alsós osztályfőnökükkel, Rózsa Lászlóval::

2018-ban felsős osztályfőnökükkel, Zacher Sándorral:

12 éve, 2006-ban, hatodik osztályosként és 2018-ban:

46 éve Tóth Ferencné osztályfőnökkel és Dominek Imre igazgatóval:

és 2018-ban:

Osztálytalálkozók a közelmúltban:

2016-ban 45 éves találkozó Törzsök Jenőné osztályfőnökkel

2013-ban 40 éves találkozón Kálóczi György osztályával

Emlékeim a gyermekkortól a jelenig

(Kiemelve a Sárvári Gárdonyi Géza Általános Iskolát, mint első iskolámat, majd későbbi munkahelyemet.)

Németh Ferencné (tanító néni, édesanya, nagyi és dédi)

Németh Ferencné Őri Mária vagyok. Régi ismerősöknek, egykori tanítványaimnak csak Marika néni. Most már ki is tűnik, hogy valamikor tanító néni voltam, mégpedig itt a Gárdonyi Géza iskolában. De nemcsak tanítottam itt, hanem magam is ide jártam iskolába. Nagyon-nagyon régen. Sőt négy gyermekem, három unkáim is koptatta, illetve egyik még koptatja e padokat.

Ahogy visszaemlékszem, nagyon másként nézett ki az akkori iskola épülete, környezete, s az udvar. A termekben olajos padlózat fogadott minket, vaskályha adta a fűtési lehetőséget. Az iskolaszolga időnként bejött az óra alatt is és rakott a tűzre. Az udvaron egyszerű fabódés WC-k álltak. Kézmosási lehetőség legfeljebb az osztályban egy lavórban volt. Az udvari feljáróval szemben egy nagy kerek kút állt. Itt lehetett esetleg vizet inni, vagy kezet mosni nagy lökdösődés árán. Mivel mindenki ezt tudta csak használni, a kút körül mindig hatalmas a sártengerben dagonyáztunk. Tornaterem nem volt. Az iskola mellett állt egy ház, e mellett egy rét, ott szerettünk tornászni. Inkább csak szabadgyakorlatokat lehetett végezni, mert a réten kacsák is legelésztek, ott hagyván piszkukat. (Most e ház és a rét helyén van az új tornaterem.) Egy fekete tornanadrág volt a kötelező, amit ruha alá húztunk fel (klott nadrág). Nyolcadikos lehettem, amikor a kicsi tornaterem épült. Emlékszem, hogy a lóistállók egy

részéről hordtuk át a téglákat az iskolaudvarra. (Most ezt a részt teljesen lebontották, a Katolikus iskolához tartozik.) Az udvar nyáron sáros, télen csúszós, jeges volt.

Szeretettel emlékszem tanáraimra, főleg alsós nevelőim jutnak sokszor eszembe, akiktől a tudás legalapvetőbb elemeit kaptuk. Gyerekszerető, jóra nevelő példaképek állnak előttem. Felsősz nevelőim is bár szigorúak, de következetes, igazságos, nagy tudású példaképek voltak. Nyolc évig koptattam a padokat. Minden tantárgyat szerettem. Gabi néni magyart tanított, brigádokra osztotta az osztályt. Brigádvezetőként tevékenykedtem én is. Minden nap ki kellett kérdezni óra előtt 6 gyereket és óra elején jelentést tenni a felkészültségükről. Feleléskor egy-egy brigádot feleltetett le a tanárnő. Lelkiismeretesen kellett venni a kikérdezést, mert feleléskor úgyis kiderült minden. Felsőben „jó tanulás felelős” feladattal bíztak meg. A fiú iskolába időnként át kellett menni beszámolni eredményeinkről, majd az ott szerzett tapasztalatokról beszámolni itthon. Hetedik és nyolcadik osztályos koromban a Kisdobos újságot osztottam ki iskolatársaimnak, sőt az árát is én szedtem be, számoltam el vele. Nagyon szerettem az énekórákat is. (Per Ilona tanított bennünk alsóban, a szolmizálásnál szigorú volt, megmondta mikor fogunk felelni, akkor már az udvari sorakozónál féltem, hogy csak sikerüljön a felmérés.) Felsőben Kiss Laci bácsi beválasztott az iskolai énekkarba. Itt nemcsak népdalokat, hanem egy-egy zeneszerző művét is megismertük. Egyik osztálytársam xilofonon kísért bennünk. Sajnos ez nekem sohasem jutott nagy bánatomra. Később lett saját xilofonom!

Szabad vallásgyakorlás csak papíron volt. A hittanra való beiratkozások napján nagyon szűkre szabott 1-2 óra volt csak, ami a szülők rendelkezésére állt. Ha letelt az idő – több diákot nem írtak be. Templomba járó gyerekként az akkori kántor, Gavger Mária kedves nővér 12 éves koromban bevett a gyermekkórusba, majd hamarosan a felnőtt egyházi énekkarban is énekelhettem. Celldömölki búcsúkra gyalog jártunk zarándokokkal.

1963-ban kaptam meg a diplomám. Ez évben kerültem Sárvára a Gárdonyi Géza Általános Iskolába. Nyugdíjba vonulásig itt volt a munkahelyem.

Néhány dolgot még elmondok a Gárdonyis évekről, hiszen ez lett a végső munkahelyem. Napközibe kerültem. Először szomorkodtam, hogy nem taníthatok, de később megszerettem, kedveltem az itt rám váró feladatokat: a munka sokszínű, színes lehetőségét, a nevelési feladatok gondos megtervezését. A hetente váltakozó tanítás miatt hol délelőtt, hol délután jártak a gyerekek a tanítási órákra. Általában 1-2. osztályos gyerekekkel foglalkoztam a napköziben. Úgy emlékszem, az akkori diákok több szabadidővel rendelkeztek. A napközi szinte második otthonuk volt, szinte a szülőket is helyettesítettük. Nem egyszer egy-egy gyerek véletlenül, elmerülve a foglalkozásokban, anyunak szólított. Minden gyermek házi

feladatát ellenőriztem, előtte megbeszéltük a tanulandó leckét, hasonló példát oldottunk meg előkészítésképpen. Olvasásra is jutott mindig idő. A szabadidő programokat heti terv keretében szigorúan meg kellett szervezni. Ilyen volt pl. a kultúrfoglalkozás, a munkafoglalkozás, a játéktanulás, a séta vagy kirándulás és a heti értékelés.

Néha jutott idő a teljes szabadon választott időtöltésre is (főleg télen: játék a benti játékokkal). Rosszalkodás nem fordult elő. Erre nagyon odafigyeltem. A napközis felügyelet rendszeresen látogatott minket.

Egyszer körülnéztem az iskola padlásán, ahol bábokat találtam, lehoztam, hátha hasznát vesszük kultúrfoglalkozáson. Ekkor indult az én bábjátékos tevékenységem, amit nagyon szerettem.

A napközis munka mellett alakítottam egy Manócska nevű bábcsoportot. 1974-1989-ig vezettem a szakkört. Minden évben részt vettünk városi, majd később megyei művészeti szemléken. Sok ügyes, lelkes tanítványommal dolgoztunk kesztyűs, fakanál bábokkal. 1974-75-ös tanévben Polyák Erzsébet: Ki nyávogott? című darabját tanulgattuk. A városi úttörő kulturális szemlén arany minősítést kaptunk. A zsűri elnöke biztatására (Bárdos Balázné) beneveztünk a megyei bábfesztiválra. Ezüst minősítést hozhattunk haza. Aztán minden évben részt vettünk a szemléken.

Az 1979/80-as tanévben meghívást kaptunk a Játszunk Bábszínházat! TV területi döntőjébe. Nagyon örültünk, amikor a Három Törpe című műsorunkkal mi is indulhattunk Budapestre, televíziós felvételre. A mesét persze átdolgoztuk előadásra. Kis népdalokra költött versikéket is beiktattunk, amint jókedvűen dolgoztak a törpék a házépítésen. Szép, színes árnyképek mozogtak a háttérben. (Ekkor kezdtünk lassan belejönni az árnyjáték technikájába.)

Egy lámpa elé pausz papírt tettünk, a papír mögött színes figurát mozgattunk, s figyeltük, milyen a hatás a papír előtt. Lenyűgöző látványnak tűnt.

A pesti előadás előtt már két darabban próbálkoztunk ezzel a technikával. szakirodalma nem lévén, magam kísérleteztem az előadások megjelenítésén. A gyerekek nagyon szerették.

Az iskolában napközis munkaközösség vezető, csoportvezető, bábszakkör vezető voltam.

1986. augusztus 20-án kaptam miniszteri dicséretet a Művelődési Minisztériumtól. Hihetetlennek tűnt. Éreztem, hogy ez a bábjátékos, kitaró, töretlen munkám jutalma volt.

Németh Ferencné és Bejczy Károlyné osztályával

osztályteremben az 1960-as évek végén Balogné Piri nénivel

Pipics János: Egy műhelymunka összegzése

Írnom kéne. A szóltak és a szeretnék igézetében, pedig felkérésre valahogy nehéz. A kötött téma korlátozza az alkotói szabadságot, hacsak nem szabadon döntök arról, hogy korlátozom magam. Akkor azonban csak fecsegés lesz, összehordott mondatok laza szerkezete, szövegtanilag egység, de nem novella. „Nem találunk szavakat” – idézhetném, csak hogy ezt már egyszer eljátszották, s minden terelésem ellenére végül mégiscsak arra lyukadok ki, hogy dolgozni kell.

Mostanában állandóan ez a szám jár a fejemben: 95, minthogy ennyi éves lesz egykori iskolám, s a magam 20 esztendejéhez képest ez meglehetősen ijesztő. Mindketten egy irányban haladunk: én is és ő is, aki énemet részben meghatározta. Testem és lelkem, utóbbi egy részével halad a múlandóság pályáján, de láthatóan csak én leszek öregebb, ő inkább csak idősebb. Hisz fog rajta az elmúlt korszakok ösztönös rombolása: a falak néhol talán már repedezettek, máshol ezt vagy azt ki kellene cserélni, de ez a törvényszerű romlás hangsúlyosabb nálunk. Nekünk nem elég egy festés vagy egy új ablak. Fel kell ismernem tehát, a magam fiatalságával is, hogy generációkat fog kiszolgálni, s én csupán egy hangsor leszek a számára, egy kód, mégpedig az, ami engem jelölt a naplóban, az évkönyvben, a rendezvényeken. Egy hatalmas metafora köt vele össze, egy olyan nyelvi erő, ami el fog tűnni, mert csak az emlékek őrzik, s ahogy kopnak majd az enyémekek, utána pedig azokéi, akiknek én átadom, úgy fog csökkenni ez a gravitáció. Papírok konzerválják majd egyedül a romokat, s oda fogok kerülni a többiek közé, egy adattá válok.

Furcsa belegondolni az egyén, a felgyorsult világban helyét, létének értelmét kereső individuum hogyan alakul át pusztá jellé, hogy lesz a biológiából szemiotika és az idő, ez a

minket korlátozó, behatároló hatalom miként rendel el naponta metamorfózisokat. Akkor tehát nem is kell az „én”, el is hagyható? Hogyan lehetne emlékekről beszélni személytelenül? A hozzánk tapadt szeleteknek egyedül mi vagyunk az alapja, egyedül azért valóságok, létezőek, mert bennünk körvonalazódtak. Nélkülünk az emlékeink is pusztán történetek lesznek, s a megkopó tények révén idővel, már ha fennmaradnak, egyszerű fikciók. Tíz év távlatából megkísérelhetem felidézni, milyen volt ez a pedagógiai palota akkoriban, de ugyanígy látom-e majd újabb tíz, húsz, harminc év múlva? Mivel több egy ilyen mozaik az adatokra épülő történeti munkáknál?

És újra és újra csak műfaji gondok. A megfogalmazás tárgya válik kritikussá. „Akkor inkább el gat-getek rémületemben.” Filozófiailag körbejárható a téma, de hogy lehet novellává alakítani az esszét? Hogy tegyek cselekményt az eddig felfoghatatlanul líraiba?

Mostanában Rilket olvasok. Nem mondanám, hogy az elégiák hangneme, stílusa hat rám, sokkal inkább a tartalom, mondván, „a szép az iszonyú kezdete” és efféle megszerkesztett költői mondatok. Az egyén elhalványulását azonban nem itt kell keresnem, itt annak megsemmisülése van. A tényekkel, a kezdet és a vég elkerülhetetlenségével szembesülő ember mondhatni kudarca, ami a műfajnál is nagyobb, lelki elégiákba fullad. Ez viszont nem ad nyelvi választ. Nem lehet tovább lépni onnan, hogy 95 egy szám, és bármit mesélek is ennek 8 rövidke évéből, az nem lesz mérvadó, az csak egy részlet részlete lesz, ráadásul nem képes hüén bemutatni, hogy is viszonyulok én hozzá. Milyen drámai is egy hétköznapi téma kapcsán rádöbbenni az irodalom korlátaira.

2018 őszén az újra kezdődő lázas munka közepette kaptam egy megtisztelő felkérést. Egykori magyartanárnyóm levelében arra kért, írjak valamit egykori iskolámról. Sem témabeli, sem tartalmi megkötést nem kaptam, kapaszkodók nélkül indultam el tehát valamerre. Időközben más műveket fejeztem be, írtam át vagy szerkesztettem meg, így nem nagyon jutottam el odáig, hogy fel-felbukkanó gondolataimat le is jegyezzem. Amikor viszont már nem halogathattam tovább, jöttek a gondok: milyen műfaj, milyen forma, mi legyen a téma stb. Prózát írni néha nehezebb, mint az ember gondolná. Legyen eleje, legyen vége, fő fonala, üzenete, szerkezeti elemei, egységei. Elvárások tehát vannak, útmutató nincs. Narrációt kell faragni egy elvont anyagból. Hát mi ez a furcsa szobrászat, ha nem metaforakészítés?

Emlékszem 5. osztályos voltam, amikor részletesebben kezdtem (vagy inkább kezdtünk?) foglalkozni ezzel a fogalommal. Akkoriban elég primitív elképzeléseim voltak a versírásról, s ez a kifejezés pontosan illik ide, mert az még nagyon távol volt bármiféle költészettől. Igaz, minden díszes emeletre csak a meredek lépcsőn lehet feljutni, s én akkoriban már talán a második vagy harmadik fokon botladoztam, mégsem voltam, nem is

lehettem tisztában azzal, milyen mélységei vannak ennek az alkotó folyamatnak. Ha erről szeretnék beszélni, akkor azonban inkább 3. osztályban kell kezdenem a történetet. Akkori olvasókönyvünkben volt egy aranyos, remek ritmikával, nyelvi megoldásokkal teletűzdelt Weöres-vers, amit én, hogy tulajdonképpen miért, azt nem tudom, egy délutánon elolvastam. Még nem tartottunk ott, s mint utólag kiderült, nem is foglalkoztunk vele olyan sokat, de ezt nem tudhattam. Mintha csak megérezés lett volna, egy felbukkanó intuíció, hogy nem hagyhatom ki, nem kerülhetem el. Nem hiszem, hogy bárki képes lenne megfejteni ennek a titkát, vajon véletlen volt-e, ösztönös vagy sokkal inkább végzetszerű, de ez az egy momentum indított el azon az úton, ami számomra megadta az önkifejezés, az önmegvalósítás eszközét, azt az életmódot, mert ez több pusztán hobbinál, ami ott rejtőzik minden egyes sejtemben, mintha csak belém kódolták volna. Az ember tanul, kutat, dolgozik, van életcélja, magánélete, lesz egy hivatása, úgymond civil élete, az mégsem a teljes egész, Kertész Imrét idézve az „valaki más.” Aki tényleg én vagyok, az a soraimban rejlik, legyen az vers, próza, színmű vagy fordítás, bármit írok is, ott ülök benne. A metaforává válás tehát nálam nem egyedülálló: egész életemben ezt teszem. Mintha addig osztogatnám magam, amíg végül el nem fogyok.

Az a bizonyos vers, az az egy rövidke írás tehát meghatározta az életemet, s ezt a Gárdonyi iskolának köszönhetem. Mindez pedig meglehetősen gyorsan rendeződött el, derült ki. Másnap reggel, miközben éppen a cipőimet vettem fel, szórakozottságból felidéztem azt a kis versikét, majd átköltöttem, végül pedig ennek mintájára már egy sajátot kezdtem el rendezgetni. Az alig pár strófából álló „valami”, nem maradt lenyomat nélkül. Amolyan vicces ötletként elmondtam édesanyámnak, aki pedig leírta azt, és azt tanácsolta, vigyem el a tanítónőmnek. Így is tettem. Vittem, lobogtattam, mint egy jól megírt szorgalmi feladatot, oda is adtam neki, majd vártam az ítéletét. Ő örült neki, úgy tűnt, értékelt is a próbálkozásomat, én pedig boldog voltam a dicséret miatt. Alig telt el azonban pár hét már jött is az újabb fejlemény. Tanítónőm látott egy felhívást egy versíró versenyre, és azt javasolta, hogy próbáljam meg. Én? Írjak verset? Jó, rendben. De hogyan?

Így eshetett meg, hogy mindjárt a második kis művem már rögtön pályázatra írtam, azaz felkérésre. Nem is kell talán mondanom, nehéz feladat volt. A családom próbált segíteni, én azonban nem hagytam. Ez az én versem lesz, én írom, én alakítom (reneszánsz öntudat!), és máris elindult az igazi folyamat.

Az elkészült írást valóban elküldtük, de innentől kezdve gyakran írogattam ezt-azt, mindez pedig lassan az életem része lett. Az eredmény sem maradt el. Jó minősítést kaptam, és meghívtak az országos döntőre, Nyíregyházára. Remekül éreztem magam a táborban, bár

az ottani forduló nem sikerült túl jól. A leglényegesebb azonban annak az antológiának a megjelenése volt, ami a döntőbe beválogatott pályázók verseit tartalmazta. Ebben szerepelt az első publikációm is. Felfoghatatlan öröm és büszkeség kerített hatalma, egy olyan sikerélmény volt ez, ami szinte kifogyhatatlan energiaforrást biztosított az előttem álló útra. A következő években még kétszer indultam a versenyen, mindkét alkalommal kiváló minősítéssel hívtak be a döntőre, ahol a legjobb eredményem egy 4. hely volt.

Közben persze fejlődni is kellett, így jutunk vissza az ötödikes tanulmányokhoz. Petőfi és Arany lett számomra az útmutató, de minden próbálkozásom csak epigonköltészetnek tűnhet. Idővel túlléptem ezen a korszakomon, bár Arany János azóta is az egyik kedvenc szerzőm maradt. A következő nagy hatást József Attila és Radnóti tette rám, a nyugatosokkal inkább már csak gimnáziumban barátkoztam meg, igaz ez egy újabb nagy „barátságot” hozott: Kosztolányi műveinek szeretetét. Haladtam végig az elismert nagyokkal, mint ahogy Kertész is írja: minden új művészetnek először végig kell járnia az összes addigi útját.

Olyan, általam azóta gyakran olvasott alkotókkal, mint: Weöres Sándor, Illyés Gyula, Juhász Ferenc, Nagy László, Pilinszky János, Nemes Nagy Ágnes, Csoóri Sándor, Kányádi Sándor, Tandori Dezső akkoriban nagyon keveset vagy szinte egyáltalán nem is találkoztam, ahogy Petri György, Parti Nagy Lajos, Tóth Krisztina vagy Kemény István munkásságát is csak később ismertem meg, nem is beszélve a prózaírókról: Kertész Imre, Esterházy Péter, Nádas Péter, Krasznahorkai László, Jókai Anna. Ők mind kisebb-nagyobb hatással voltak rám, ám többségükkel csak nem olyan rég kerültem kapcsolatba. Mégis azt, hogy fejlődnöm kell, s ehhez a tanulás, megismerés, értelmezés hármasa szükséges, a Gárdonyi iskolától kaptam, csakúgy, mint gyerekkorom kedvenc szerzőit is: Gárdonyi Géza, Fekete István, Csukás István.

Azonban nem csak alkotókat, útmutatást és sikereket adott nekem, hanem támogatókat is. Tanítóim, tanáraink segítségével felbecsülhetetlen volt a számomra, s ez, szerencsére, gimnáziumi éveim során is folytatódott. Most pedig, amikor magam is a pedagógusképzés rögzös útján haladok előre, csak azt remélem, hogy egyszer én is ilyen jó lehetek majd a szakmámban, s hogy egy ilyen nagy múltú iskolához hasonló intézmény rendszere magába fogad. Egy olyan iskoláé, ami behatárolhatatlan és jelentősége megfogalmazhatatlan. Nehéz lenne felsorolni, főleg részletesen leírni azokat az emlékeket, amik bennem a kavarnak, s nem is lenne teljes a kép, ezért meg sem próbáltam. Inkább a cselekménytelenséget választottam cselekménynek, átélve újra azt a két-három momentumot, aminek a révén kialakult mai énem, mert bármit teszek is, mindent, ami elmúlt, csak ennek tükrében látok. Az én Gárdonyi-képem tehát csak az én Gárdonyim rajza, sok száz másik diák szívében, lelkében

más ragyog. Ez a sokféleség teszi leírhatatlanná az iskolát, mert csak az igazán kiemelkedő helyekről tudunk némán emlékezni.

Ezt szerettem volna tehát elmondani, ezt akartam kifejezni, a részek, vázlatok és mondatok viszonyát, azt hogy némely kincs ábrázolására még az irodalom sem elég. Én tehát, akit Ő indított el az alkotás útján, most tehetetlenül állok előtte, amikor Őt kellene leírnom. Ez azonban talán nem is kudarc, inkább hálás, alázatos törlesztés, tiszteletteljes meghajolás egy sosem-teljes „novellával.”

Pejkó András: Hajnali bordal

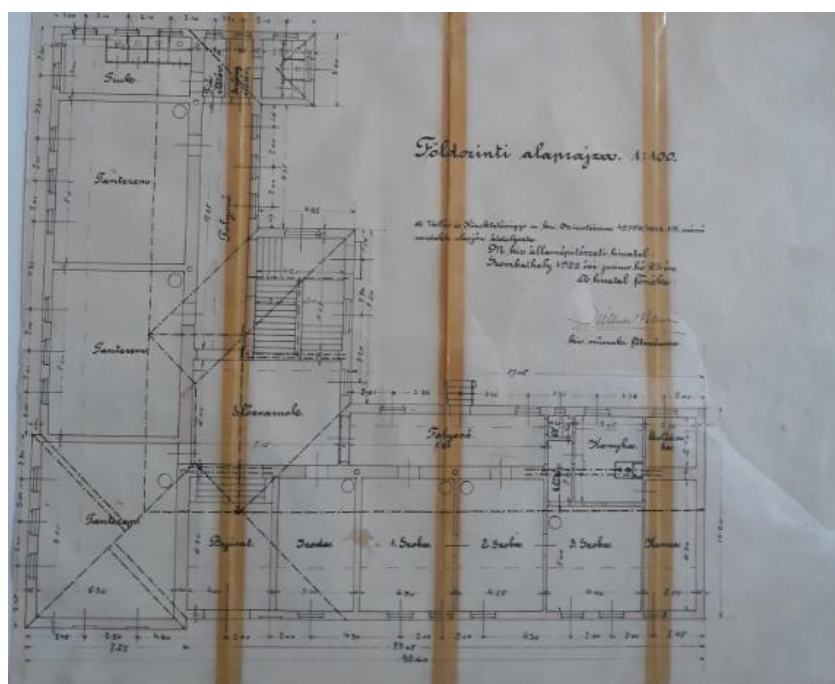
Könnyeit morzsolja az ég,
rozét iszom, de nem elég.
Könnyeimet kortyolom én,
részeg a hold, a szívem ég.

Forog a föld s a csillagok,
poharamba szédül a sok
fénypont s én csak pislákolok,
tollamból fogynak a sorok.

Borzongós éj átöleli,
hervadt rózsámat tépdési.
A rozém sincs már fél deci,
a szívem búját érleli.

Ébred a nap, boromba kél,
duruzsol a goromba szél.
Szorongva hull a falevél,
ébred a szív, újra remél.

Forrás: Győri írók és olvasóik – a szerző engedélyével

az iskola földszinti alaprajza 1923-ból

A Gárdonyi Géza Általános Iskola... azok az ódon, sárga falak, mind a mai napig a gyermekkoromat idézik. Sok emlék kering ilyenkor a fejemben, melyekre mindig szívesen gondolok vissza. Mit adott nekem ez az iskola? Megtanított a hűségre. Hűségre az iskolámhoz, a városomhoz. Megtanított a fegyelemre, emberségre, megszerettette velem a sportot és a természetet. Mindezeket az erényeket a kiválóbbnál kiválóbb tanítóknak és tanároknak köszönhettem, akiknek a rendkívüli felkészültsége alapos tudás megszerzését tette lehetővé, könnyebbé téve ezzel a továbbtanulást. Mindig szívesen gondolok vissza tanárimra, akiktől sokat tanultunk és akiket nagyra becsültünk és nagyra becsülünk mind a mai napig. Ők még azok a – mai szóval élve – régi vágású, vonalas tanárok voltak, akik megkövetelték tőlünk a fegyelmet, s azt szeretetükkel és tudásuk legjavának átadásával hálálták meg.

Minden tanítóról és tanáromról nincs lehetőség ekörben megemlékezni, ezért a teljesség igénye nélkül idézem fel néhányukkal kapcsolatos emlékeimet. Bejczy Károlyné Eta nénitől tanultuk mindenk felett a természet szeretetét. Bejártuk vele gyalogosan a környéket, és eljutottunk Aggtelekre is, ahol a sáttortáborban – akkor még harmadik osztályos kisdíákként –

anyánk helyett anyánk volt. Rózsa László tanár úr a matematika rejtelseibe vezetett be minket nagy szigorral, de annál nagyobb szeretettel. Tóth Margit tanárnő igazi maximalista volt, nagy részletességgel ismertette meg velünk Magyarország és a világ földrajzát, a sálakkal, mint szemléltetési eszközökkel a fiatal lánchegységek keletkezését. Kalmár Lajosné tanárnő, Böbe néni az 5. osztályos történelemórák egyikén nagyon szemléletesen bebizonyította, hogy éhen haltunk volna az őskorban, hiszen az iskola udvarán gyűjtött anyagokból, botokból és kőből készült szakócánk már kis rázogatóra is darabokra hullott, melyen nagyon jól neveltünk. Bugovics Imréné Marika néni a matematika és fizika órákon a pontosságra, precízre tanított minket, s mindenkivel igyekezett megkedveltetni ezeket a tantárgyakat. Még mindig visszhangzik a fülemben, hogy azt mondta „Zolikám te nem vagy ötös matematikából, de a szorgalmad miatt ötösöket írsz, ezért megadom neked”. Igaza volt... Osztálytársaimmal megszerettük a zenét. A zenét, amire Kálóczi György tanár úr (†) tanított minket. Minden órán gitárral a kezében elindult a tanteremben, és zengett a terem a serdülő fiatalok kissé mutáló, hamiskás, de lelkes hangjától.

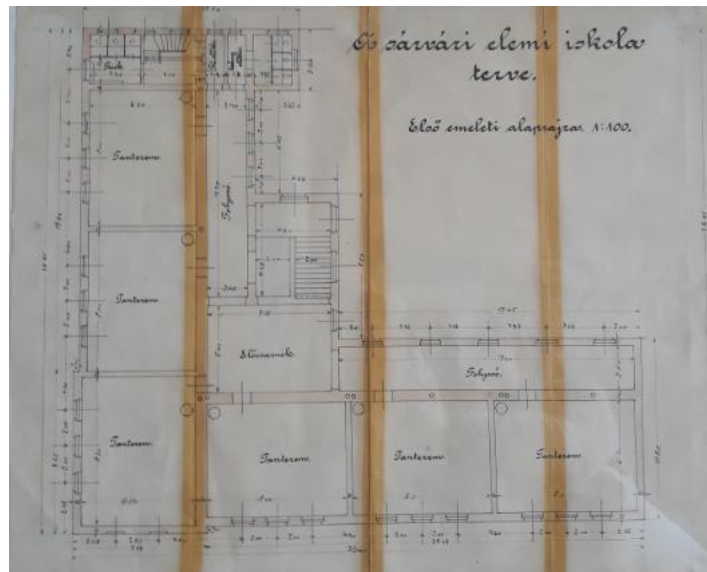
A közösségi életre is mindig nagy hangsúlyt fektettek. Gosztolya József igazgató úr velünk futott minden kedden délután az arborétumban, minden hónapban legalább egyszer pedig hétvégén kerékpározni vitt bennünket, csütörtökönként pedig a tömegsport jegyében fociztunk. Szerdánként az ún. nevezett 4H klubokba tömörültünk, s mi például német nyelvű műsorokat készítettünk Vecsei Lajosné Ági nénivel, melyet aztán a Danubius Hotelben adtunk elő. Nyáron két hetet az iskola kiskertjében dolgoztunk, ahol Csonka Márton tanár úr irányítása és felügyelete mellett sajátítottuk el a kertészkedés tudományát, neveltük a paprikát, paradicsomot és más zöldségeket. Nyaranta kezdetben Balatonberényben, majd Balatonfenyvesen pihentük ki a tanév fáradalmait, ahol az iskolai közösségben, kicsik és nagyok sok élményt éltek át együtt. A tartalmas és színvonalas programokat még sokáig sorolhatnám, azonban egy dolog biztos, hogy ez az iskola a lehetőségeihez képest mindent megtett értünk annak érdekében, hogy olyan embereket faragjon belőlünk, akik hasznos tagjai lesznek a társadalomnak.

Ezek az értékek tették naggyá és egyedivé a mi iskolánkat, ezért szerettük annyira.

Bízom benne, hogy a 95. éves iskola ezen értékek mentén még sokáig adja át az alapvető tudást sok kis diáknak.

Isten éltesen Gárdonyi! Isten éltesen kedves Iskolánk!

(a szerző: Bolla Zoltán)

az iskola emeletének alaprajza 1923-ból

Az én kisdíákom

(a szerző: Molnár Kornélia, Pejkó András édesanyja)

Volt egyszer egy kisiú, aki az első nap sírva jött haza az óvodából. Hatalmas könnyei között azt hüppögte, hogy ő oda többet nem fog menni, mert ott nem adnak sem füzetet, sem könyvet, ott nem lehet rendesen tanulni. Elkeseredésének a már iskolás nővére adta az okot, aki természetesen rendelkezett ezen titokzatos tárgyakkal, mi több, tanította belőle öccsét, és vitte magával minden nap. Aztán eljött az a pillanat is, amikor a kisiú maga is kézbe vehette a táskáját, és meghallhatta az órát jelző csengőt, amit otthon játszásiból meg szokott szólaltatni.

S bár akkora már tudott olvasni, ismerte a számok világát, a német nyelvet, galamblelkű szerénységgel foglalta el a helyét az osztályban, nem próbált kitűnni többi társai közül. Azzal sem rukkolt elő senkinek, hogy előbb tudott rajzolni, mint beszélni, ez csupán egy aszfaltrajz versenyen derült ki róla, amikor mindenki csodálatára alkotni kezdett. Mindig ragaszkodott ahhoz, amit a tanárok előírtak, ebbe nekünk szülőknek sem engedett beleszólni, és, ha ritkán valamivel nem készült el, azt mondta, inkább el sem megy másnap az iskolába.

Még alsó tagozatba járt, amikor fiatal kis életében viharok kezdtek dúlni. A család, amelyet annyira szeretett kettétört, költözés a nagymamához, a fészeköl, amelyet addig biztos szerető védelemnek hitt összekuszálódott. Talán - gondolhatta ilyenkor, az óvodában mégis... ott

igen, ott csak játszani kellett, de most a könyveknek súlya lett. Ám azért csak kitartóan ment az iskolába, kockás kabátja takarta zakatoló szívét, s mikor a fogásra került, kicsit le is került róla a keserűség nyoma. Az órák kiragadták a valóságból, a tanulás jótékony feledést borított félelmeire.

No és ott voltak a tanárok, akik észrevétlen segítettek neki, hogy feloldódjon és nevetni tudjon a többiekkel. Úgy és annyit nyúltak mögé, amennyit a helyzet megkívánt. Az, hogy az iskolában jól érezte magát, biztosan hozzájárult a kinti élet sebeinek feldolgozásához, amelyek szép lassan kezdtek behegedni. S mint mindenben, az idő volt a legnagyobb segítő, úgy szaladt vele, hogy immár felsősként, tele kamasz álmokkal, a tankönyvek szélét telerajzolva, álmodozta át magát a felnőtté válás korszakába. Külön öröm volt számára, hogy annak a nagyon szeretett néninek az unokája került tanárnőnek az iskolába, akit kisgyermekként olyan szívesen hallgatott beszélni, énekelni, vagy az a tanár úr is tanította őt, aki keresztanyjának zenetársa volt.

Az iskola elsősorban azért van, hogy megtanuljunk mindazt, amire az életünk során szükség van, és egy kicsit még többet. Aztán azért is, hogy közösségi emberekké váljunk, nevelődjünk. A tanárok feladata abban az időben sem volt könnyű. Minden nebuló lelkéhez más kulcs kellett, s ez a kulcs az ő kezükben, illetve lelkükben volt.

Múltidézés... ha nagy ritkán arra járok az iskola felé, és ránézek a régi épületre, gondolatban kicsit belopódzom a falak közé, és annak a kisfiúnak a léptei nyomán megkövetem a már maga is szülővé vált gyermekemet. És hálával adózom azok felé a pedagógusok felé, akik nem csak „középiskolás fokon” tanították, nevelték a diákokat. És ezek nem csupán szavak. Egy alkalommal azt álmodtam, hogy fogadóórán vagyok az iskolában. Már minden tanárt megtaláltam, akivel szerettem volna beszélni, kivéve az ének tanár urat. Őt mintha elnyelte volna az iskola. Reggel meséltem fiamnak, hogy mit álmodtam, mire elkezdett nevetni. Nem csodálom – mondta – hogy őt nem találtad, meg, ugyanis ő velem volt, mert vele meg én álmodtam. Hát ilyen egyszerű ez, és ilyen emberi.

Kisunokám hatodik osztályos, és az idén Gárdonyi Géza Egri csillagok című regénye a kötelező olvasmánya. Őszintén remélem, az író nem bánja, hogy városunk egyik iskolája az ő nevét viseli. Egy olyan városban, ahol Tinódi Lantos Sebestyén lantos krónikás, költő sírja nyugszik, ahol elsőként adtak ki magyar nyelvű könyvet az Újszövetséget. S ahol szülőnek és diáknak lenni egyaránt jó.

Pejkó András: Napnyugta koktélban

nézd ahogy ring a nap
nyugágyból látszanak
hullámzó fátylain
átsejlő lágy szavak
hallom a hangodat
s a véres boltozat
vállad mögül vetít
koktélba álmokat
így mondanám neked
mit érzek bent reked
koccint velünk a fény
s csak nézem kék szemed

Forrás: Győri írók és olvasóik – a szerző engedélyével

A Ki Mit Tud televíziós döntőjén szereplő Dixiland együttes Kálóczi György vezetésével

Szabó Imre visszaemlékezése a Sárvári Dixiland Bandről

Gyuri báról mindenekelőtt a zene jut eszembe. Hivatása volt az éneklés tanítása, a zeneismeret diákokba plántálása, de ő sokkal többet tett az iskolai elvárásokon túl.

Sokunkat tanított meg időt nem kímélve különböző hangszereken játszani, jómagam például a gitározást tanultam Tőle. Tanárként nemcsak az volt a célja, hogy a diákjaiban kihozza a bennük rejlő egyéni lehetőségeket, de az osztályközösség erősítése, az együttzenélés is szívügye volt.

Osztályfőnökünkkel, Kutszeginé Exner Verával együtt az osztályunkból éneklő rajt szerveztek, vagyis az egész osztály, kivétel nélkül együtt zenélt. Ez nagyszerű közösségi élmény volt számunkra. Nemcsak azért, mert sok összekovácsolódtunk a próbákon, az utazásokon, és a fellépéseken, de a tanár úr elérte azt is, hogy még a botfűlű diákok is boldogan énekeltek a

csapatban. Ehhez nélkülözhetetlen volt a mérhetetlen lelkesedése, energiája és nem utolsósorban a türelme. Az éneklésnek köszönhetően sokfelé jártunk az országban, sok embernek énekeltünk és sokaktól kaptunk elismerést, szeretetet.

A Tanár úr volt a Sárvári Dixiland Band szíve. A dixiland műfaja egész más világ, mint a népzene, lehetőséget ad az improvizálásra, a kötetlen, felszabadult zenélésre. Ő meglátta néhány diákjában a lehetőséget, és rengeteg energiával megszervezte a hangszerek beszerzését, a közös próbákat és a rengeteg fellépést. Széleskörű zenei tájékozottságának és kemény munkájának köszönhető, hogy megtanított nekünk sok csodálatos jazz számot, és elérte azt is, hogy ráérezzünk az improvizálás felszabadult örömére. A próbáink során Gyuri bátyól a zenei tudás mellett, a fegyelmezett munkát, a társunkra való odafigyelést, tiszteletet is megtanulhattuk.

Gyerekként játszani jazz fesztiválokon, nyári táborokban fellépni, eljutni a televízióban élőben közvetített „Ki-mit-tud“ országos döntőjébe, felejthetetlen emlékek! A befektetett munka, és az elért sikerek hozzájárultak ahhoz, hogy a csapatból jónéhányan már nemzetközi hírű zenészek, de biztos vagyok benne, hogy mindnyájunk számára meghatározó, személyiségformáló élmény volt.

Egy másik, Kálóczi György nevéhez köthető együttes: a „Regös” a tanár úr gárdonyis tanítványival

Gárdonyis nyolc évem...

1986 szeptemberétől 1994 júniusáig voltam a Gárdonyi iskola tanulója. Elsős koromban még nem volt olyan, hogy iskolát lehetett választani, a péntekfalusi gyerekek kötelezően a körzeti iskolába, a Gárdonyiba jártak. Persze, erről mi akkor mit sem tudtunk, csak arra emlékszem, hogy nyáron nagy izgalommal válogattuk ki a szombathelyi Borostyánkő Áruházban az iskolai köpenyemet. Volt olyan is, ami nagy volt, de a szüleim közölték, majd belenövök. A kék műszálas köpenyt nagyon nem szerettük, és boldog örömmel dobtuk el, amikor másodikban vagy harmadikban közölték, hogy nem kötelező hordani.

Az első osztályt nem a központi épületben jártam ki, hanem az azóta lebontott egykori evangélikus iskola falai között. Régi padok, hajópadló, szenes kályha alkották a berendezést, és vízöblítéses WC sem állt rendelkezésre.

Németh Gézáné Erika néni volt az osztályfőnökünk, szívesen emlékszem rá. Halványan dereng, hogy nagy meglepetést okozott számomra, hogy nem jobbról balra, hanem balról jobbra tanultunk írni. Az olvasókönyvünk a Maci olvas című könyv volt. Az írással, olvasással hamar megbirkóztam, és úgy rémlik, a számolás sem okozott ekkor még nehézséget. Nem emlékszem, hogy lett volna gondom az iskolai rendszerbe való beilleszkedéssel, ezt Erika néniemnek is köszönhetem.

A szüleim talán egyszer vittek vagy kísértek el a suliba, attól kezdve egyedül, pontosabban a környékbeliekkel együtt jártunk. Mindig megvolt a pontos idő, amikor találkoztunk, és a pontos útvonal is.

Év végén kisdobossá avattak minket, nagy várparki ünnepség keretében kötötték a nyakunkba a kék nyakkendőt. A következő évtől őrökbe szerveződünk, az őrsvezetők a jó tanulók közül kerültek ki. Ha nem csal a memóriám, én a Vadvirág őrökbe kerültem. Az őrsi foglalkozásokra alig emlékszem, csak azt tudom, hogy néha délutánonként kellett menni és különböző ügyességi feladatokat kellett megoldani.

A második osztályra nem szívesen emlékszem vissza. Harmadik osztályt már új osztálytársakkal kezdtem. Pontosabban, részben újakkal, a három évfolyam tanulóit más-más osztályokba csoportosították át. Addig A osztályos voltam, mostantól B-s lettem. Újra csak kikerültünk a nagy épületből és az MHSZ-ben (ma a helyi televízió székháza) „húztuk le” a tanévet. Osztályfőnökünk Rózsa Laci bácsi volt, aki matematikát, éneket tanított nekünk. Nem szerette, ha azt adjuk válaszul, hogy „jó”, szerinte az a tej vagy a cukor, ha egyetértünk, akkor határozott „igen” –nel válaszoljunk. Egy lakótelepen laktunk, délutánonként gyakran leszólt az erkélyről, hogy a játék helyett inkább tanulhatnánk többet. Szigorú, kemény

tanárunk volt, az utcán találkozva azonban azóta is mindig megismer, és a nevemen szólít, pedig eltelt 30 év eközben. A testnevelést Eta néni tanította.

Ötödiktől Bárdosi László tanár úr tartotta a testnevelést. A tornaórákat terem hiányában gyakran a folyosón töltöttük rossz idő esetén, vagy az óra egyik felében a folyosón, majd a másik osztállyal cserélve, a tornaszobában edzettük magunkat. Nem szívesen emlékszem ezekre az órákra, talán mert sosem vonzott a sport, illetve a tornaórák nagy részét kitevő gimnasztika, atlétika, a sok futás, kötélmászás, szekrényugrás. A cooper-teszteket, azaz a 12 perces futásokat nagyon nem szerettem, egy örökkévalóságnak tűnt, amíg letelt a szabott idő. Sokszor futottunk az utcán, át a Gyöngyös-hídon, megkerülve a mai ALDI helyén álló beépítetlen telket és vissza az iskola elé. Nem mondom, de jó párszor levágtuk a kanyarokat itt-ott, hogy rövidítsünk egy kicsit. Boldogok voltunk, amikor órák végén maradt időnk némi labdajátékra. Volt az udvaron egy aszfalttal borított kézilabdapálya és egy kisebb salakos kosárpálya. Ezekért szünetekben szinte öltre menő harcok folytak. Amelyik osztályt előbb elengedték óráról, az az egész tízperces szünetre lefoglalta magának a pályákat. A többieknek maradt a kavicsos udvaron való séta vagy egyéb játék. Kidobóztunk, a kiálló vasrudakon csimpaszkodtunk, vagy készültünk az órákra. Padok nem voltak az udvaron, a tanáraink nem is nézték jó szemmel, ha a kerítéslábra leültünk. Mozogjunk a tízpercben – mondták.

A magyartanárunk Jutka néni volt, az ő óráit szerettük. Gyakran humorizált, és az értő olvasást a „fejükbe verte”, persze, nem pálcával, hanem sok-sok segítséggel. Igaz, minden tantárgyból több idő állt rendelkezésre a gyakorlásra, az ismétlésre, az új ismeretek megszerzésére. Nem éreztük, hogy sietnünk kell valahova. Ekkor már kisebb fogalmazásokat is írunk kellett, és gyakran tollbamondások is szerepeltek a leckében. Nem hiszem, hogy nagyon féltünk volna ezektől, hiszen az órákon megkaptuk hozzá a stabil ismereteket.

Negyedik osztályban „csak” annyi változás történt, hogy visszakerültünk a központi épületbe, innen aztán nyolcadik év végéig el sem mentünk. Tanáraink nem változtak, illetve megismertük Kalmár tanárnőt, akire az előttünk járó évfolyamok felkészítettek minket. Valóban nem tévedtek, a tanárnő következetesen szigorú volt, és mindenkin bevasalta a tudnivalókat. Ő ekkor környezetismeretet tanított, hatodiktól meg földrajzot. Szerencsére engem érdekelt a tárgy, szerettem is, főleg az utóbbit. A mai napig fülemben cseng a tanárnő csattogó papucsának hangja...

Ugyanakkor a tanárnő ismert minket, tudta, kitől mit várhat, és úgy belénk verte a tananyagot, hogy a gimnáziumban, mi egykori Gárdonyisok, szinte nem is tanultunk földrajzot. Böven megéltünk az addig tanultakból. Azt hiszem, ez az alap segített hozzá, hogy a történelem szak mellé a főiskolán a földrajzot válasszam.

Szintén negyediktől kellett orosz nyelvet tanulnunk. Pedig ekkor már megkezdődött a rendszerváltás, de – legalábbis, így tudunk – elegendő némettanár hiányában, csak az A osztályosok tanulhattak németet, a többieknek orosz kellett. És egészen nyolcadikig... Nem mintha gondom lett volna az orosz nyelvvel, mindig közepesnél jobb voltam belőle, de egyre feleslegesebbnek éreztem. Alig maradt meg bennem valami Zacher Sándor tanár úr, majd Artner Józsefné tanárnő leckéiből. Bemutatkozni még tudok: „Mínyá zävud Gábor Szibler!” „Szibler Gábornak hívnak.” Tudom, hogy a blincsiki a palacsinta, a cirkev a templom, de nem mernék ezzel a tudással Szentpéterváron kenyeret, azaz „hleb”-et kérni. A tej meg a malako. A hím-, nő- és semlegesnemű tárgyak ragozását sosem tudtam elsajátítani. Zacher tanár úr, aki édesapámat is tanította, ő utána következetesen Andrásnak hívott.

Csak hetedik osztályban volt lehetőségem szakköri jelleggel németet tanulni, de nem igazán tartottam hatékonynak, mivel idősebbekkel kellett egy csoportba járnom és az osztálytársaim közül senki nem tartott velem. A nyelvtankönyv sem volt korszerű, viszont labor már rendelkezésünkre állt, ahol fejhallgató és kazetta segítségével tekinthettünk betekintést a hallás utáni szövegértésbe. Ez a 90-es évek elején teljesen újnak számított.

Ötödikben új osztályfőnököt kaptunk, aki nyolcadikig „vitt” minket, Czillinger Jánosné, Klári nénit, aki matekot és technikát tanított. Egyben tanteremnek a technika szaktantermet kaptuk, így itt rendkívül kevés időt töltöttünk. Nem is szerettünk itt ülni a nagy satupadok mellett. Ezzel megkezdődött hosszú vándorlásunk teremről teremre, minden tanórát más osztályban töltöttünk, a szünetek azzal teltek, hogy kicsengetéskor elindultunk, hogy becsengetésre megérkezzünk, mellette elfogyasszuk a tízórainkat, esetleg még belenézünk a következő óra leckéjébe.

Czillinger tanárnőre is szívesen emlékszem vissza. Amikor geometriánál tartottunk, a szokásos fehér köpenyéhez még óriási fából készült körzők, vonalzók, szögmérők társultak. A matekot ugyan önhibáján kívül nem tudta velem megszerettetni, de az osztályára mindig figyelt. Úgy éreztük, rá számíthatunk, ha problémánk van, és ha látta, hogy valamelyikünk segítségre szorul, nem habozott kiállni értünk. Nyolcadikos év végi műsorunkat ő is megkönnyezte.

Új tantárgyként jelent meg a történelem. Ezt Jutka néni tanította, aki korábban magyartanárunk volt, illetve hetedik osztályban Kálóczi György vette át egy évre a tantárgy tanítását. Ezzel a tárggyal nem volt gondom, a tanáraink is jók voltak, megszerettetniük nem kellett a történelmet, alaposan megtanították. Ha jól emlékszem, még gyűjtőmunkákat is vittem az órákra. Nyolcadikban, a rendszerváltás után, a XX. századot már új szemlélettel tanulhattuk, úgy emlékszem, a tanárnő ezt ki is hangsúlyozta, tárgyszerűen lehetett beszélni

Horthyról, a sztálini és hitleri diktatúráról és a hidegháborúról. A tankönyvük borítóját a berlini fal lebontásának jelenete díszítette.

Kálóczi tanár úr ének-zenét is tanított, gyakran jött gitárral az órára és kísérte az éneket hangszerrel. Sosem követelte meg azt, hogy szépen énekeljünk, azt vallotta, nem lehet mindenkinek jó énekhangja, de elvárta, hogy a dalok szövegeit ismerjük. Először ő énekelte el a dalt, majd szép lassan, soronként tanította meg. Jó énekhangom volt, a szüleim, nagyszüleim be is akartak adni zeneiskolába, a tanárim az iskolai kórusba is hívtak, de nem mentem. Lehet, hogy egy kicsit cikinek éreztem, hogy fiú létemre énekeljek. Most már kicsit sajnálom, hogy nem tanultam meg hangszeren játszani, bár a zongora, amit nagyanyám nagyon erőltetett volna rám, nem annyira vonzott.

Hatodikban megismerkedtünk a biológiával, Jordaniczné Sebestyén Edit tanárnő irányításával.

A magyart ötödikben Matócza Lenke tanárnő, hatodiktól Tóth Margit tanárnő tanította nekünk. Matócza tanárnővel volt egy érdekes esetem. Szóval tette, hogy nyelvtanórákon nem igazán mennek a szabályok, a dolgozataimat mégis rendre jól írom meg. Rákérdezett, hogy megvan-e nekem otthon a felmérő feladatlap, amelybe a témazárókat szoktuk írni. Persze nem volt meg, de lányos zavaromban azt nyögtem ki, hogy igen. Attól fogva a tanárnő állította össze a feladatokat a dolgozathoz. Az osztálytársaim nem öleltek keblükre ezért a „vallomásért”. A tanárnő irányításával Mikulás-műsort adtunk elő az első osztályosoknak. Tóth Margit tanárnő gyakran almát majszolva érkezett az órára, amit aztán becsengetéskor gondosan az asztal sarkára helyezett jelezve, az órán nincs evés. Vele ismerkedtünk meg Petőfi, Arany, Csokonai, Ady, Babits, Mikszáth és Jókai életműveivel. Az olvasás sohasem okozott gondot, bár a kötelezőkkel nekem is gyakran meggyűlt a bajom. Úgy emlékszem, a Tüskevárt nem olvastam el, fogalmam sincs, hogyan is írtam belőle olvasónaplót. Azóta persze, pótoltam ezt a mulasztásomat. Az Egri csillagok vagy A köszívű ember fiai már sokkal érdekesebbnek tűnt; az elsőt talán negyedikes koromban forgattam először. Jókai regényével – érdekes módon – könnyebben birkóztam meg, mint Mikszáth Szent Péter esernyőjével vagy Móricz Légy jó mindhalálígjával. Azt hiszem, egyszer értem el azt, hogy a tanárnő az osztály előtt felolvasta egy fogalmazásomat, amely a nyolcadik osztályos „sorsról”, az előttünk álló változásokról szólt. Nyolcadikban a tanárnő irányításával október 23-ára 56-os műsort gyakoroltunk be, ha jól emlékszem, valami újság szerkesztőségében játszódott az esemény és a gimnázium dísztermében adtuk elő.

A kémiát hetedikről Kalmár Lajos, a fizikát Bugovics Imréné tanította, mindketten fehér köpenyben jöttek órára. Kalmár tanár úr, ahogy felesége, szigorú ember volt, de sok kísérletet

láttunk nála. A fizikát, bár picit még érdekelt is, a sok számolás miatt sosem tudtam igazán megtanulni. Az elmélet, ahogy a kémiában is, jobban érdekelt, mint a gyakorlat. Szerettem tanulni az elemekről, vegyületekről, emlékszem, egyszer azt mondta Kalmár tanár úr, hogy a cukor nem olvad, hanem oldódik a vízben, tehát a köznapi nyelvben helytelenül használjuk. Fizikából jobban érdekelt Newton, Coulomb, Ohm, Volta élete, mint az általuk leírt fizikai képlet.

A rajzot Takács Márta tanárnő tanította, és bár semmiféle rajzkészségem nem volt, kedveltem az órát. Hogy miért, arra már nem emlékszem, de biztosan köze van hozzá a tanárnő empátiájának. Informatikát hetedik osztályban kezdtünk tanulni, a legtöbbször sosem találkozott még számítógépekkel. Csonka Marci bácsinál kezdtünk ismerkedni ezzel a különleges, szinte úrbélinek ható technológiával. Idegenül nyomkodtuk a billentyűket, nagyjából két-három tanulóra jutott egy gép, amiket félve kapcsoltunk be. Még Windows sem volt, DOS-os képernyő jött be, de fájlokat, könyvtárakat már próbáltunk eszközölni több-kevesebb sikerrel. A számunkra toronymagas Marci bácsit a legtöbbször kedvelte, viccesnek találtuk a humoros megjegyzéseit, és valahogy sosem kaptunk nála rossz jegyeket. Ő és Czillinger tanárnő kísért ki bennünket tavasszal és ősszel az iskolai gyakorlókertbe, ahol mezőgazdasági munkákat tanultunk, veteményeztünk és betakarítottuk a termést.

Szakkörökre nem igazán jártam, fontosabbnak találtam, hogy délutánonként a környékbeli gyerekekkel, köztük több osztálytársammal is a lakótelepen játszunk. Ez alól csak a már említett német szakkör volt kivétel, nagyanyám határozott elvárása volt, hogy tanuljam ezt a nyelvet, mert a „jövőben erre lesz szükség”. Angolt még szakkörben sem tanulhattunk ekkor. A közösségi eseményeket a kötelező „feketenadrágos-fehéringes” tanévnyitók és tanévzárók (persze, ezt az utóbbit imádtuk) mellett a téli farsangok jelentették. Úgy emlékszem, voltam varázsló, cowboy, sőt, egy alkalommal, cukorgyári szülők gyerekeként egy óriási kockacukros doboznak öltöztem be. A felvonulást követte az értékelés, a díjkiosztás, majd a buli. Szüleink kenték a szendvicseket, mindenki hozott sütit, üdítőt. Igazi batyus farsangi bálók voltak.

A Gárdonyiba azóta is szívesen megyek, ha arra visz az utam, bár több egykori tanárommal már nem találkozhatom, nyugdíjba mentek azóta. Ha Czillinger tanárnővel futok össze, mindig megállít, megkérdezi, mi újság, hogy alakul az életem. Biztos vagyok benne, hogy kedvelt minket, persze, jó párszor okoztunk kellemetlen perceket neki is, többi nevelőnknek is, az otthon hagyott tankönyv, füzet, az el nem készült házi feladatok, az órai viselkedéseink, a szünetekben való verekedések sokszor megkeseríthették tanáraink életét. Remélem, hogy ezeket azóta már elfelejtették és talán meg is bocsátották ezeket nekünk.

Osztálytársaimmal messze – nemcsak fizikálisan – eltávolodtunk egymástól, vannak, akikkel néha találkozom, köszönünk egymásnak, de sokakról semmit nem tudok. Jobban inkább csak azokról, akikkel együtt mentünk tovább a gimnáziumba.

Azt hiszem, itt a végén szoktak valami nagy életbölcsséget írni a jövő nemzedékének. Nekem semmi ilyen nem jut az eszembe, ezért összefoglalóan annyit mondom, jó volt „gárdonyisnak” lenni. Amikor néha alaposan megilletődve bemegyek, keresem azokat a helyeket, amelyekhez egykor közünk volt. Ilyenkor mindig újra kisiskolásnak érzem magam, olyan érzések kerítenek hatalmukba, mintha egykori tanáraink most is árgus szemekkel lennének minden mozdulatomat. Sok minden megváltozott azóta, de azok a narancssárga falak még most is gyerekkoromat jelképezik számomra.

(a szerző: Szibler Gábor)

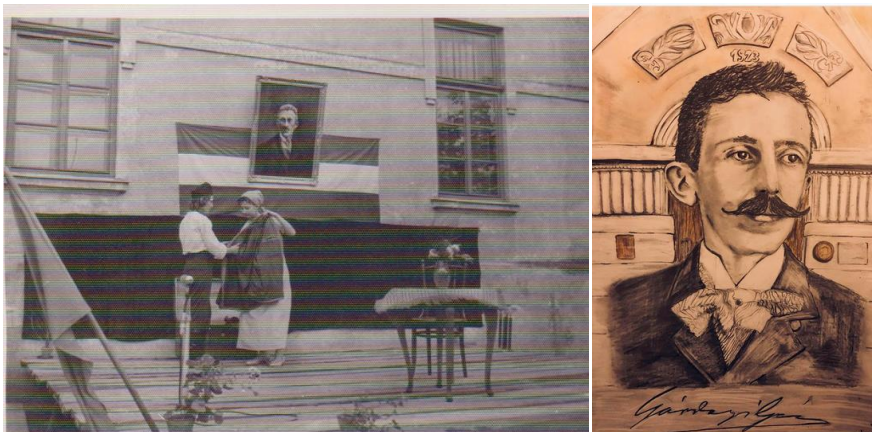
az intézmény alapításának 75. ünnepi évfordulóján három igazgató találkozott
balról: Gosztolya József (1992-2000), Kalmár Lajos (2005-2009) és Novák Rezsőné (1973-
1986)

Pejkó András: Semmi sem ugyanaz holnap

Semmi sem lesz ugyanaz holnap
sárgább lesz a fénye a holdnak
más lesz az illata a nyárnak
a busznál más utasok várnak
más lesz az út, ahova lépek
szürkébbnek tűnnek az emlékek
barnább lesz színe a folyónak
a fűzfák is más szögbe hajolnak
más lesz az alakja a lánynak
sejtjeim is majd másra vágynak
de most itt az örök pillanatban
szívemet a szívednek adtam
bús vérünk még egyszer kicsordul
jégvirág lelkünk tavaszba fordul
odakint a harangok már szólnak
semmi sem lesz ugyanaz holnap

Intermezzó

Elröppent madarunk,
hagytuk, hogy így legyen.
Fűzfa alatt hevertünk,
s ránk zuhant hirtelen
nagy színpada az égnek;
felharsant egy távoli madarének.
A Rendező meghajolt....
de a taps elmaradt,
és csak kemény szólóját hallottuk
a közelgő Télnek.

1961 óta viseli Gárdonyi Géza író nevét az iskola – kép a korabeli ünnepélyről, ill. Balka Ágnes korábbi „Gárdonyis” diák alkotása az íróról

Várhelyi Vivien visszaemlékezése

„Valaki azt mondja: Az élet célja rejtve van előttem. Válasz: Az utat azonban láthatod. Ha azon az úton haladsz, amelyen a náladnál tökéletesebb emberek nyomai látszanak, mindig nyugodtan gondolhatsz az utad végére.”

Régen volt, de nagyon jó visszagondolni a kedves emlékekre, az ott töltött időkre, a diáktársakra, és a Nevelőinkre. Tudásunkkal, gondolkodásunkkal úgy érzem, a mai napig képviseljük őket és az iskolában eltöltött éveket. Mi mindannyian az ő gyermekeik voltunk, vagyunk és leszünk is. Ők pedig kicsit a második szüleink is.

Kusván, nem időrendben, de előttenek az események, megjelennek a folyosók, az iskolatermek, a táblák. Megszólal a csengő, ott állunk az udvaron, az évnytőn, máskor futjuk a köröket a sportpályán. Technika órán tutajt készítünk, rajzórán őszi leveleket festünk, oroszórán cirill betűket rajzolunk. Énekkarral utazunk Neunkirchenbe, vagy az ökocsoporttal Révfülöpre. A tábor Berényben, ahol százlábúnak öltözünk, a fejszámoló matekverseny, a szavalóverseny. Számtalan történet, számtalan élmény, és barátságok, akár hosszú távra szólóak is.

Hálával gondolok vissza azokra az évekre, az emberekre, akiknek köszönhetem, hogy elindítottak az úton, büszke vagyok arra, hogy gárdonyis lehettem.

Várhelyi Vivien

az iskolaudvar régen

és napjainkban

Gárdonyisnak lenni jó (volt)

Néhány hete felkérést kaptam egy régi, kedvenc tanárnőmtől, Margit nénitől, hogy vessem papírra gárdonyis emlékeimet. Hetekig e körül csapongtak a gondolataim, olyannyira, hogy választ adni is elmulasztottam neki, hogy egyáltalán elvállalom-e eme tisztos feladatot, avagy sem. Végül eljutottam arra a pontra, hogy, töprengés ide, töprengés oda, csak akkor lesz belőle valami, ha nekiállok írni. Jóllehet tudom, hogy ennyi év távlatából a (szerencsére) kiválóan működő memóriám ellenére nem lesz könnyű feladatom.

Az írás szeretete pont általános iskolában ragadt rám, köszönhetően Szabó Endréné Kati néninek, aki már alsóban megszerettette velem a magyar irodalom és nyelvtan szépségeit. Ez a szépség a mai napig kézen fogva jár velem, s vélem, hogy utamon végig is fog kísérsni. A mai felgyorsult, digitális világban is kedvenc elfoglaltságaim közé tartozik egy jó könyv (csak semmi e-book!!!) olvasása, vagy egy verseskötetből való "csemegézés". S az írás, amit kölyökkoromtól fogva szeretek. Mindig boldog voltam, ha fogalmazást kellett írnom, szóljon az bármiről is. Tényleg szeretek írni, bár nincs semmiféle magasztos célom ezzel, irodalmi babérokra sem törtem soha (ahhoz „néhány kiló tehetség és elhivatottság” hiányzik belőlem), de a magam és közvetlen környezetem szórakoztatására éppen elég az, amim van.

De térjünk vissza Kati nénihez. Ő volt életemben az első olyan tanárom, aki nagy hatással volt az életemre. Lévén, hogy az általános iskolát 1987-ben kezdtem, mondhatni a szocialista rendszer végóráiban, abban az időben néhány dolog még kicsit máshogy volt a tankönyvekben, mint mostanság. Nos, Kati néni sok esetben néhol burkolt, néhol nyílt "üzenetekkel" próbálta tudomásunkra hozni, hogy azért, az nem biztos, hogy úgy volt ám! Nem tudom megmondani, hogy a többiek mennyit fogtak fel ezekből¹, mennyit sem, az biztos, hogy nekem ezek az "üzenetek" eljutottak a kis fejlődésben lévő tudatomig. De vele kapcsolatban a lehető legemlékezetesebb momentum az volt, amikor az ő lakásukban, a nappaliban egy meglehetősen nagy képernyős televízió előtt nézhette meg az egész osztály egymás hegyén-hátán ülve a Magyar Köztársaság kikiáltásának közvetítését - irodalom óra helyett. Ez hatalmas dolog volt. Főleg akkor, és főleg, hogy nem ő volt az osztályfőnökünk. Kétség nem fér hozzá, szeretett minket.

Úgy döntöttem, hogy irományomba viszek valami rendszert, és megpróbálom tartani magam a kronológiához. Így akit a következőként megemlítenék a feledhetetlen, rettegett Kalmár tanárnő, Böbe néni. Nem igazán találok rá jó szót, de talán a zseniális jelző volna a

---

¹ pl. Rákóczi-féle szabadságharc jelképei, vagy Magyarország 1945-ös "felszabadítása"

legmegfelelőbb. Igen! Zseniális tanár volt, parádés előadókészséggel, páratlan lexikális tudással. Az ember nem tudott nem odafigyelni rá. Egyrészt, mert lebilincselő történelem órákat tartott, másrészt viszont az emberfia egyetlen másodpercre sem merte félrefordítani a fejét. A fizika nyelvén definiálva, enyhe túlzással: a tanárnő körül a félelem hullámokban terjedt, gyorsabban, mint a fény. Ha az ember elsétált két óra közti szünetben egy osztályterem előtt, ahonnan más zaj nem szűrődött ki, csak a tankönyvek lapjainak surrogása, valamint nyárfalevélként remegő nebulók imában elcsukló hangfoszlányai, akkor biztos lehetett abban, hogy Böbe nénivel lesz órájuk. Mint minden osztályban, nálunk is volt mindig egy bátor, vagány csávó, aki bevállalta azt, hogy becsengetést követően figyelni fogja a lépcsőfordulónál a tanárnő közeledtét. Jóllehet, ez egy teljesen felesleges cselekedet volt, hiszen nincs régi gárdonyis, aki ne ismerné Böbe néni legendás magas sarkú fapapucsát, melyben karcsú alkata ellenére, a lépteinek zengése felért egy német páncélos hadosztály dübörgésével. Ám megesett egyszer, hogy a tanárnőt hiába vártuk, nem jött. Becsengetés után eltelt már egy felelés és dolgozat esélyeit csökkentő értékes perc. Majd kettő. Három. Négy. Innen-onnan, néhány optimistább osztálytársam felől már hálát rebegő megkönnyebbült sóhajok szálltak a magasba, mikor hirtelen, lépcsőforduló-örhelyét elhagyva megjelent az ajtóban felderítő őrszemünk, Asbóth Csabi, meglehetősen fura testtartásban. Mögötte pedig a tanárnő. Mindenkiben megfagyott a vér. Nem is tudom mi volt rémisztőbb. Az, hogy Csabi füle ott végződött, ahogy a tanárnő szorító ujjai kezdődtek, vagy annak a ténye, hogy Böbe néni lépteinek koppanását senki sem hallotta meg. És akkor, egy „sárga szimfóniás” kacaj kíséretében közölte velünk, hogy aznap a hangtompítós papucsát vette fel. Majd nyílt a napló...

Böbe nénivel egyébként már volt szerencsém alsó tagozat negyedik évfolyamában is találkozni. Környezetismeretet tanított nekünk egy évig. Akár csak a történelmet, azt is parádésan. Emlékszem, egyszer egy félig-meddig vaktérképen kellett hazánk határait bejelölni pirossal. Mivel nekem a trianoni határok már nyolc-kilenc évesen sem tetszettek, a segédvonalakat figyelembe se véve felskicceltem a papírra Nagymagyarország határvonalait. Nos, a tanárnő ezt nem díjazta. Soha életemben nem kaptam akkora egyest, mint akkor. Szó szerint kilógott a könyvből: befedte az egész lapot, az egyes szára pedig az asztalon végződött. Ám úgy vélem, nem én vagyok a világtörténelem egyetlen gárdonyisa, aki így járt vele.

Kihagyhatatlan a történetből Marci bácsi, a technika tanárunk és a nevéhez fűződő "Gyakorlókert". Marci bácsi egy jól megtermett ember volt, egy igazi poéngyáros. Kimondhatatlanul élveztük az óráit, nem egyszer megesett, hogy dőlünk a padból a

röhögéstől. Néhány osztálytársam gyakorlatilag sportot űzött abból, hogy visszafeleseljen neki, ő pedig nem átalott ezt a maga vicces módján megtorolni. Ez mindig feldobta az órák hangulatát.

Marci bácsi volt az, aki bevezetett minket a mezőgazdaság csodáiba is. Akkoriban volt az iskolának² az AFIT mögött egy "Gyakorlókert"-nek nevezett területe. Jó időben technikaórán kislattyogtunk Marci bácsival a kertbe, és ott ki-ki kedvére való szerszámot választhatott magának a hátralévő negyvenöt percre. Kapálás, gereblyezés, söprögetés, ásás. "Mert az nem ásás, amit más ás." - eme szavakkal sarkallt minket munkára Marci bácsi.

A kertet főleg nyáron nem lehetett elhanyagolni, ezért a tisztelt tantestületünk kitalálta, hogy a kertben kötelező nyári gyakorlaton kell részt venni, mindenkinek minimum négy alkalommal, s ezt jelenléti íven katonásan vezették is. Jó volt az egész, tetszett mindenkinek, még az elkényeztetett fajtából valóknak is, akik a szerszámok rendeltetéséről a legcsekélyebb mértékben sem voltak tisztában. Becsületükre váljék, legalább örömmel próbálkoztak.

A Gyakorlókert "földrajzi fekvéséről" annyit még ildomos tudni, hogy a közelében volt a vágóhíd is. A kerten belül nem volt komolyabb gond, ám az oda- és visszaút mindig orrfacsaróan kalandos volt. A vágóhíd kerítésénél volt egy árok, ami mindig tele volt... inkább nem írom le mivel, és irgalmatlan szagot árasztott. Még a magamfajta péntekfalui gyerekek is mellbevágó élmény volt. Pedig a mi környékünkön, a velem egy időben felnövekvő ifjúság szagtűrő képessége a cukorgyári ülepítő és a "dögyvár" bűzfelhőinek keresztüzében edződött. Érdekességként említeném meg, hogy a Gyakorlókertnek külön házirendje, azaz szabályzata volt, körülbelül nyolc-tíz pontba szedve. Sajnos nem tudnám már mindet felsorolni, a legelsőre azonban szó szerint emlékszem: "A gyakorlókert a tanulóifjúság közös tulajdona." Ezt a szabályzatot egy lazább technika órán Pintér Laci barátommal a saját gondolatainkkal kiegészítettük, és mindenki örömeire körbeadtuk. Volt röhögés, csak az a tipikus visszafojtott, szájharpadálós fajta, de minden diszkréció ellenére jött az elkerülhetetlen lebukás. Természetesen Marci bácsi kiszúrta a dolgot és órai levelezést gyanítva einstandolta tőlünk a fecnit. Akkoriban nem nagyon léteztek a mai értelemben vett "személyiségi jogok", s ha egy tanár a kémelhárítást megszegyenítő módszerekkel elfogott egy órai levelezést, azt elrettentő példaként el-, vagy még rosszabb esetben felolvasta az egész osztály előtt. Nos, Marci bácsi is így tett a mi irományunkkal, de példa statuálása harsány nevetésbe torkolt az első mondat felolvasását követően: "A gyakorlókert **búze** a tanulóifjúság közös tulajdona."

---

² A teljesség igénye nélkül írom ezt. A tulajdonjogi viszonyokkal sem akkor, és most sem vagyok tisztában.

A következő a sorban Tóth Margit néni. Neki köszönhető, hogy a magyar irodalom és a történelem szeretete mellett a szívembe lopták magukat a természettudományok. Olyannyira, hogy végül főiskolai tanulmányaimat is ezen a vonalon végeztem.

A tanárnő érdekfeszítő előadásmódjának, kivételes felkészültségének, kedvességének és irántunk nyilvánított szeretetének köszönhetően nem csak én, hanem jó néhány osztálytársam megszerette a földrajzot. Nem emlékszem az osztályból olyanra, aki e tantárgyból ne teljesített volna jól. Persze volt, aki szimplán csak megtanulta, és volt, akit emellett még érdekelt is. Akit pedig érdekelt, az kicsit magasabb szinten is művelhette a Margit néni által heti egyszer tartott Természetbarát szakkörön. A szakkör 1992 őszén indult, amikor mi hatodikosok voltunk. Nem tudom, létezik-e még Margit néni vezénylete alatt ez a szakkör, csak remélni tudom, hogy igen. A tanárnő nagyon magas szinten és színvonalon hintette el közöttünk a tudás magvait. Nem titkolt célja az volt, hogy a szakkör résztvevői közül néhányan megméretessük magunkat valami rangosabb versenyen. Szép gondolat volt ez részéről, de őszintén szólva, Dominkovics Csabi barátom mellett senkinek nem volt esélye labdába (stílusosan - földgömbbe) rúgni. Az a helyzet, hogy Csabi IQ-ból lenyomott mindenkit. Pont. S, ennek nem sokkal később komolyabb bizonyítást is szerzett, hisz nem csak földrajzból és kémiából, de ha jól emlékszem, még matematikából is országosan benne volt az első háromban. Lehetett érte irigyelni, és lehetett rá büszkének lenni. Jómagam az utóbbi kevesek közé tartoztam. S, így most, huszonöt év távlatából még egyszer is: Nagy voltál, Öregem! Gratulálok!

Szóval Csabi vitte a prímet szakkörön, de azért mi, többiek is szorgalmasan jártunk, készültünk, még ha versenyen végül egyikünk sem indult el. Éves munkánkat azonban Margit néni díjazta, és meglepett minket egy nyári táborozással. A lehetőséggel mindenki élt, így 1993 nyarán biciklire pattantunk és letekertünk a Szajki-tavakhoz. Tolnai Blanka, Várhelyi Vivi, Palkó Gabi, Horváth Vali, Mester Anikó, Pintér Laci, Zsuppán Krisztián, Dominkovics Csabi, Horváth Rajmund „Döme”, Mosonyi Peti, Monostori András és jómagam vágunk neki Margit néni és édesanyja, Mancsi néni kíséretében. Egy hatalmas katonai sátorban laktunk a kempingben, és teljesen önellátók voltunk. Magunk főztünk (lecsót, virslit... ☺) és mosogattunk. Rekkenő nyár volt, úgyhogy a fürdőzés örömeinek minden nap hódolhattunk. A táj is csodaszép volt (hál’ Isten, most is az), úgyhogy Dominkovics Csabi barátommal nap mint nap kimentünk az erdőbe „zarándokolni”, vagy körbesétáltuk a tavakat. Margit néni nem hagyta, hogy unatkozzunk, minden nap valami játékos és vicces feladattal látott el minket. Az éjszakák is mozgalmasan teltek. Megvártuk, míg a tanárnő elalszik, aztán zseblámpák fénye mellett indult a kártyaparti. Persze, így utólag visszagondolva, meglehetősen naivak

voltunk, mikor azt hittük, hogy Margit néni ebből semmit nem vett észre, hisz öt perc múltán, magunkról megfeledkezve akkora zshivajt csaptunk, hogy még a halak is hallották a tóban. Mindenesetre a tanárnő egy szót sem szólt, vélhetően nem zavarta. Tudta, hogy jól érezzük magunkat, s neki ez volt a fontos.

Az utolsó éjszaka kinn a mezőn tábortüzet raktunk, szalonnát sütöttünk, énekeltünk (jesszus, még én is,), nagyon sokat, és sokáig beszélgettünk. Másnap, mélabúsan bontottuk le a sátrat. Felejthetetlen élménynek számít nekem ez a táborozás a mai napig. Az elmúlt néhány évben többször is megesett, hogy beültem az autómba, és elmentem a Szajki-tavakhoz. Szerencsére sok minden nem változott, mondhatni minden a régi, ami a mai világban szinte csodának számít.

De ne veszítsük el a fonalat! Szóval, a szajki élmények után nem volt véletlen, hogy izgatottan vártuk a következő nyári, Margit néni által beígért táborozást. Az úti cél Révfülöp volt. Azonban a szajki tábor sikere és élményei futótűzként terjedtek a suliban már szeptember elején, így aki csak tehetett rástartolt, hogy részt vehessen velünk együtt a révfülöpi táborozásban. A létszám hatalmasat ugrott, hisz csatlakoztak hozzánk Jordanics tanárnő bioszosai is. Az előző évi hatalmas katonai sátor tehát nagyon szűkösnek bizonyult volna, így táborhelyük egy egyszerű kemping helyett két ház volt. A két ház egy udvaron belül volt, de a „keménymag” így is az udvart választotta. Felállítottuk egy fa alatt négyszemélyes sátrunkat és hatan benyomorítottuk magunkat: Pintér Laci, Mosonyi Peti, Monostori András, Schimmer Zoli, Zsuppán Krisztián és jómagam. Nem mondhatnám, hogy kényelmes volt, de akkor ez mit sem számított. Sajnos az előző évvel ellentétben az időjárás kevésbé volt kegyes hozzánk, s már az első éjszaka eláztunk. Aztán második éjjel is. A sátor aljára nem lehetett panasz, tökéletesen vízhatlan volt. Felül viszont vászon, ami percek alatt átázott, s fentről vékony erekben csordogált alá a víz. A sátor vízhatlan alja meg ugye nem engedte ki, így egy szép nagy tócsában összegyűlt alattunk. A hálósákjaink alatt gumimatracok voltak, ergo reggel úgy ébredtünk, hogy lebegünk a vízen. Az eső még egyszer elég komolyan megréft minket. Éppen tihanyi kirándulásról indultunk visszafelé hajóval (mekkora élmény volt!!!), amikor már kezdtek gyülekezni a setét fellegek. Persze mi a jó kilátás reményében kiültünk a hajó tetejére. Aztán egyszer csak elkezdett úgy ömleni az eső, mintha vödörből öntötték volna a nyakunkba. Természetesen mindenki igyekezett le a fedélközbe, de ott már egy gombostűt se lehetett volna leejteni. Így maradt a folyosó, ami ugyan felülről fedett volt, de oldalról nyílt. Bokáig álltunk a vízben. De minket ez sem zavart. Piszok jól éreztük magunkat. No, de nem csak az esőről és az elázásról szólt ez a tábor. Játékos feladatokban itt sem volt hiány, Margit néni fantasztikusan aktivizálta a táborlakókat.

Akárcsak Szajkon, Révfülöpon is önellátók voltunk, bár a sátras bandánk úgy érezte, hogy az önellátás folyamatából csak a „megesszük” rész vonatkozik ránk. Na jó, egyszer Lacikával muszáj volt beállnunk mosogatni, de hamar abba is hagyták velünk, mert a bentlakók attól féltek, hogy a ház hasonló elázós sorsra jut, mint az udvaron felállított sátrunk.

Híres emberrel is sikerült összefutnunk. Legalábbis számomra volt az, mert rajtam kívül senki sem ismerte fel Bach Szilviát³. Semmi gond, én kifejezetten örültem neki. De a biztonság kedvéért a többiek is kértek tőle autogramot.

Nagy élmény volt az is, hogy a nyolcadikos csajok, és mi, hetedikes fiúk mindenféle felügyelet nélkül elmehettünk a kertmozi esti vetítésére, s megnézhattuk a Pelikán ügyiratot. Szenzációs film volt, bár a film vége felé már rendesen vacogott a fogunk. Utolsó éjjel a tábortűz körül ilyen problémánk már nem volt. Sütögettünk, énekeltünk, s minden csapatnak egy verssel kellett készülnie. Kár, hogy már nem emlékszem arra, mit írtunk mi! Másnap táborbontás, udvartakarítás, és a megmaradt pénzből mindenkinek járt négy gombóc fagyijutalom gyanánt.

Zárógondolatként a hazaútról még szót ejtenék, hisz nem minden nap adatik meg az embernek, hogy egy IFA platóján zötykölődhet a Balatonról hazafelé. Azt hiszem, mindannyiunk nevében mondhatom: Hálásan köszönjük, Margit néni!

Nem tudom, mekkora terjedelemben írhatok. Ha jól belelendülnék, erről az időszakról akár regényt is tudnék írni. Kevés olyan tanárom volt, akiről ne tudnék legalább egy történetet lejegyezni. De azt sem szeretném, ha irományom túl hosszú lenne, és nem lenne ember, aki végigolvasná. Így hát, már csak röviden szeretnék megemlékezni tovatűnt gyermekkorom további meghatározó személyeiről. Például Kálóczi tanár úrról, akit szerintem senkinek nem kell bemutatnom. Munkássága nem csak az iskola, de a város életében is példaértékű volt, óráit pedig még a magamfajta botfűlű, repedtfazék hangú nebuló is tudta élvezni, szeretni.

Vagy Gosztolya József igazgató úrról, aki lelkesedésével és újításaival nem csak az iskolát, hanem egész Sárvárt mozgásra, sportolásra és az egészséges életmódra sarkallta. Ki ne emlékezne az első szilveszteri futásra? A Gárdonyi ebédlőjében gyülekeztünk és a megmérettetés végén mindenkit egy jó meleg teával vártak ugyanott. De nem csak Szilveszterkor, év közben sem unatkoztunk, hisz az igazgató úr hétvégi kihívásokra is meginvitálta a sárváriakat. Bicikli- és gyalogtúrákat szervezett, alkalmasint terepfutást, melyeken mindig nagyon komoly létszámban vett részt a város lakossága. S ez nem volt véletlen...

---

³ humorista volt

Végül, de nem utolsó sorban Németh József „Jozsó” tanár úrról, aki hetedikről kezdett tanítani minket. Kiváló rajzórákat tartott nekünk (emlékeim szerint a rajzon kívül még történelmet is tanított), a rajzóra keretein belül megvalósítható összes technikát elsajátíthattuk, és a tantárgy művészettörténelem részét is meglehetősen komolyan vette. Persze a többségnek ez nem túlzottan tetszett. Nekem szerencsére ezzel semmi gondom nem volt, világ életemben imádtam rajzolni, és a művtörőért is rajongtam. Eleinte nagyon furcsa volt tőle, hogy mindenkit becézés nélkül szólított a keresztnévén, de főleg az, hogy emellett magázott minket. Ám hamar megszoktuk és bevallom, valahol tetszett is nekünk.

Az ő nevéhez köthető, hogy a nemzetközi 4H (Head-Hands-Hearth-Health / Fej-Kezek-Szív-Egészség) program megvalósult az iskolánkban, ami hatalmasat lendített az iskola mindennapi életén és hangulatán. Addig sosem látott szakkörök és foglalkozások tömkelege közül választhatott mindenki magának kedvére valót. Voltak, akik gyöngyöt fűztek, voltak, akik büféztek, vagy piacoztak. Fel sem tudnám sorolni már az összeset. Nekem éppenséggel a kézműves foglalkozás tetszett meg. Olyannyira, hogy még középiskolás koromban is visszajártam a szakkörre.

Emlékszem, egyszer méhviaszt melegítettünk az teremben egy hűvös őszi délutánon. Egy szakkörös társamnak az edényből felszálló szagok túlzottan nem tetszettek, ezért megkért engem, hogy nyissam ki az ablakot. A kérésnek azon nyomban szerettem is volna eleget tenni, de a tanár úr a következő szavakkal akadályozta meg szellőztetési szándékomat: „Zoltán! Ne nyissa ki! Jegyezze meg, hogy jobb a bűdös meleg, mint a rohadt hideg!” – Megjegyeztem. ☺

Számba vehetném még több osztálytársamat is, sőt, mondhatnám az egész évfolyamunkat, hiszen hetedik-nyolcadikra egész jó kis gárda alakult ki a három osztályban. Sajnos arra lett minden legjobb, amire épp vége lett. Kimaradtunk, szétszéledtünk. Ez az élet rendje. Néhány emberrel a későbbiekben még lehetett tartani a kapcsolatot, de egy idő múltán már a találkozások megritkultak, elmaradoztak. A középiskolában mindenki új környezetbe került, új ismeretségek, barátságok szövődtek, amelyek elhomályosították, vagy fel is váltották a régieket. Szerencsére a középiskolai évek megajándékoztak minket azzal, hogy korábbi osztálytársak közül néhányan (pl. Kránitz Rita, Jordanics Edit) még közösen folytathattuk utunkat tovább.

De sodorjon minket a világban ezerfelé a sors, ezek az emlékek nem tűnnek el senkiből nyomtalanul, formáltak minket, az életünk részévé váltak és mindörökre összekötnek minket. Hálás szívvel gondolok vissza azokra az időkre, egykori tanáira, akik terelgettek,

vagy próbáltak minket terelgetni a helyes út irányába, felkészítve korosztályunkat a nagybetűs élet rögzős útjaira. Köszönettel tartozunk érte!

(a szerző: Egyed Zoltán)

dr. Szabó Endréné osztályával

Pejkó András: Hajnalban jöttek...

Hajnalban jöttek a nyárért a sötétlő felhők.
Tétlen túrta, s még hallotta, hogy egy tehén felbög.
Zsákba dugták, úgy osontak, míg a rút pirkadat,
meg a halkuló csillagok, mint gyáva birkahad,
csak nézték, ahogy vasvillával a tűzre dobják,
s hogy siratják a füstben hullámzó szénaboglyák.
Aztán elnémul minden, csendbe fagy a pillanat,
a véredek sem mozdulnak, ma nem üznek vadat.
Rozsdás késével karcol az ősz, ő már itt az úr,
a halott évszak árnya az ég aljára pirul.
A föld becsukta albumát, a sok kép elillant,
a füledt park, a hús lugas már csak szürke sírhant.
Parfümös éjek illata, olvadt-csókös mámor,
egy buja sóhaj; ez maradt a dúskeblű nyárból.

Gárdonyis voltam

Petőfi, Gárdonyi, Tinódi – illusztris társaság; még akkor is, ha jelen esetben e vezetéknevek intézményeket takarnak. A sárvári Petőfi óvodában tanultam meg, hogyan járjuk a cifrát, s ott kötöttem életem első barátságát. Az első szerelem a Tinódi gimnáziumban ért utol, éppen azelőtt, hogy megszereztem egy fél nyelvvizsgát. A kedvenc német szavamat – *natürlich* – azonban a Sárvári Gárdonyi Géza Általános Iskolában tanultam meg. Még mindig emlékszem a pillanatra, pedig azért az se volt semmi, mikor először a hátamra kaptam a cekkert, a tömött hátizsákot, amelyből minden reggel kiügyeskedtem az egyik szendvicset, hogy útközben megetessem a kutyát, amelyik olyan lelkesen megugatott; mintha csak azt mondta volna, „na szívem, már te is gárdonyis vagy”. És bizony, én nem azt mondtam, hogy *suliba járok*, netán *általánosba*, vagy csak úgy simán, *iskolába*, hanem azt: gárdonyis vagyok.

És ebben a két szóban benne volt minden – a *natürlich* is, természetesen. Meg a százszor átírt o betű, amelyet még most is szépen kerekítek; az első matekpélda, melyet sikerült egyedül megoldanom, helyesen; a versek, melyeket így a harminchoz közel is kívülről fújok, ha álmomból ébresztenek; a *Hull a szilva a fáról...*, s a Mákvirág iskolai énekegyüttes, melynek tagjaként országos versenyeken énekelhettem, hogy „ha az ördög olyan vóna, talicskára tenne”; az első piros pont, meg az első fekete, amely miatt annyira a földig lógattam az orrom, hogy édesanyám elvitt a cukrászdába, mert hát a mérföldköveket nem siratni, hanem megünnepelni kell; s a tanárnénik- és bácsik, akik türelemmel guggoltak mellém, és ha kellett, huszonötször magyarázták el ugyanazt, mindig egy másik kisgyereknek. Erika néni, Bea néni, Kati néni, Ildi néni, Jóska bácsi – akiknek az arcát sosem felejttem el. Ahogyan azt sem, hogy gárdonyis voltam. És elég is ezt a két szót egy életre megjegyezni. Mert ebben a két szóban benne van minden.

(Tóth-Bertók Eszter visszaemlékezése)

színjátszók a 30-as években

Ha 30 évvel ezelőtt azt mondta volna valaki, hogy egy általános iskolai emlékről fogok közel 40 évesen írni, bizonyára kinevettem volna, - mondván - nem tudom majd visszaidézni. Azonban olyan, mintha tegnap lett volna, hogy a Gárdonyi Iskola padjait koptattam. Ma mikor kislányaimmal visszatérek az iskolába és szembe jönnek velem azok az arcok, akik egykoron tanítottak jó érzéssel gondolok minden apró kis képkockára, ami bevillanik. Azonban így felnőttként is, - ahogy minden diáknak - nem egy tanóra a legkedvesebb emlékem, hanem egy közös kirándulás. Tóth Margit tanárnő szervezett egy szakkörös kirándulást a Szajki-tavakhoz. A kaland biciklitúrával kezdődött, bár én ezt a részt kihagytam, akkor a sport még nem tartozott a kedvenc elfoglaltságaim közé. Azonban a katonai sátrakat, melyekben társaimmal együtt töltöttük azt a néhány napot örökre az emlékeim közé zártam. A tanárnő már akkor is végtelenül kedves, előzékeny és közvetlen volt, rengeteg dolgot mesélt nekünk a táborhelyünk környezetéről. A fárasztó túrák mellett jutott idő fürdésre, tábortűzre, játékokra és közös beszélgetésre. Így felnőttként és a gyerekeimet figyelve is azt hiszem és érzem egy iskola, egy tanár akkor az igazi, ha a tananyag elsajátításán túl együtt él és lélegzik a diákokkal. A Gárdonyi Iskola ezt 30 éve is megadta, és a mai napig empatikus tanári kar segíti a boldogulásban a gyerekeinket, hogy majd újabb 30 év elteltével ők is hasonlóan kedves emlékekből táplálkozhassanak.

Sárvár, 2018.10.20.

Pintér László

művészi tornacsapat 1974-ben

Kedves Tanárnő!

Talán még nem késő ha, most küldöm a visszaemlékezést az általános iskolai évekről.

Sok minden szép, jó és emlékezetes dolog történt velem, velünk és tiszta szívből úgy érzem, hogy jó iskolába jártunk sok mindent tanultunk. Olyan barátságaim szövődtek amik a mai napig tartanak, és úgy gondolom ebben közrejátszottak az iskolai programok, táborok is, mivel ezeknek komoly összekovácsoló szerepe is volt.

A hétvégi teljesítménytúrákon- amiket Gosztolya József Igazgató Úr szervezett- gyalog vagy épp biciklivel bejártuk a Sárvár környéki erdőket, mezőket, sokunkat a szüleink is elkísértek.

Vagy épp Sárvár utcáin róttuk a köröket és futottunk annyi kilométert amennyit épp bírtunk.

Eszembe jut az Ön által szervezett természetbarát szakkör amin tovább mélyítettük a földrajz és egyéb természettel kapcsolatos tudásunkat. Voltunk a táborozni a Szajki-tavaknál és Révfülöpön.

Ezen kívül voltunk nyári táborban Velemben, Balatonberényben, Balatonfenyvesen.

Volt egy osztrák testvériskolánk (nem tudom megvan-e még) akikkel voltunk egy hét sí táborban Ausztriában utána meg ők jöttek Sárvárra és tartottunk egy sportnapot, különböző sportágakban mértük össze tudásunkat, és többnyire mi jöttünk ki győztesen. :)))

Örömmel gondolok a kosár- és focicsapatra amiknek tagja voltam és mentünk játszani Szombathelyre, Celldömölkre vagy épp Sárváron játszottunk, és szerepeltünk hol jobban, hol rosszabbul, de mindig küzdöttünk és mindenhol jó érzés volt sárvári Gárdonyisnak lenni!

Mindig is jó szívvel fogok visszagondolni egykori általános iskolámra, gyakran megyek el mellette és valami apró emlék mindig bevillan! Csak remélni tudom egyszer majd a gyerekeim is valami hasonló élményekben gazdag általános iskolai éveket tudhatnak majd maguk mögött!

Köszönöm a megkeresését, remélem tudtam segíteni!

Tisztelettel: Zsuppán Krisztián

tornaünnepély

kerékpártúrán

Petres-Majsa Adrienn visszaemlékezése a Gárdonyis évekre

Egy Gárdonyi Géza emlékérem, osztályképek, sok emléklap es oklevél, jutalomkönyvek ... rengeteg szép emléket kaptam a Gárdonyi Géza Általános Iskolában töltött 8 év alatt. Az emlékek jó része már megkopott, de egy pár dolgot felidézek:

Az első osztályt még a „kisiskolában“ kezdtem az evangélikus templommal szembeni épületben. A ház ma már nem is áll, de én jól emlékszem az osztályteremre, az olajos padlóra, az olajkályhára és persze Gizi néni tanárnénire. Egy év után aztán átköltöztünk a „nagyiskolába“, és még most is tudom, mennyire izgultam, milyen lesz majd a „nagyokkal“ egy épületben lenni.

Az osztálytermeim, a szünetek az udvaron, a tornaórák a tornateremben még egész jól megmaradtak az emlékezetemben. Tanáraim közül mindenkire nagy szeretettel emlékszem, különösen Pernecker Csilla néniére és Exner Vera néniére. Csilla néni alapozta meg a zene iránti szeretetemet. Már nagyon korán beválogatott az énekkarba, és népdalenesként még egy országos versenyre is eljutottam vele Mohácsra. Vera néni pedig a német nyelvet tanította nekem, az akkor újak számító szuggesztópéd módszer szerint. Még mindig emlékszem pár

mondatra, szófordulatra, amit együtt tanultunk. Rengeteg tanulmányi versenyre készített fel és kísért el országos szinten.

Büszke vagyok, hogy a Gárdonyi Géza Általános Iskola tanulója lehettem 1987 és 1995 között.

osztálykép 1985-ből

„Aki becsüli anyját, az kincset gyűjt magának. 5Aki tiszteli apját, az majd örülhet fiainak, s meghallgatást nyer, hogyha imádkozik. 6Aki becsüli apját, hosszú életű lesz, s az Úrnak szolgál, aki anyját felüdíti: 7szüleit szolgálva Istennek is szolgál! 8Fiam! Szóban s tettben tiszteld apádat, hogy az ő áldása szálljon életedre.” (Sir. 3, 4-8)

Köszönöm a lehetőséget, örömmel írok, nem esik nehezemre visszaemlékezni a Gárdonyiban eltöltött éveimre. Többek között azért, mert megkönnyítik ezt számomra gyermekeim. Négyükből hárman már iskolába járnak.

Hatodik osztályos kisfiam leginkább a barátai miatt megy szívesen iskolába, de egyre önállóbban intézi már iskolai tennivalóit is. Naponta jön haza valami érdekességgel, amit az iskolában hallott a világ dolgairól, és közben kritikus szemmel figyeli a felnőttek nem épp tökéletes döntéseit. Boldog, hogy az Egri csillagokkal és Toldi Miklóssal foglalkoznak irodalom órán, de küzd magával, hogy szorgalom tekintetében is meg tudjon felelni az elvárásoknak. Már kezdi érteni, hogy a tanulás munka, de tud lelkesedni egy-egy tanáráért. Feltáruznak előtte lassanként szeretett iskolája addig nem ismert, "nagyosabb" termei is, a szünetekben zárva tartott szaktantermek. Eközben megsejti a lehetőségek végtelenségét, melyet a tudományok és a teremtett világ megismerése rejt. Annyi mindenről lehet már

beszélgetni vele! Ugyanakkor időnként még visszalátogat az alsóbb évfolyamokra, így "délbelgeti" magában elmúlt kisiskolás emlékeit, és meglátogatja testvéreit.

Negyedik osztályos kislányom még boldogan jár az alsó tagozatra. Persze, ő sem a kötelességek miatt boldog. Őt szeretett tanító nénije látja el azzal a lendülettel, ami átsegíti őt a fokozatosan szaporodó iskolai feladatokon. Délutánonként hosszan meséli, milyen poénok ízesítették a tanórákat, vagy kik hogyan rendetlenkedtek, veszték össze, illetve melyik fiú, lány szerelmes valakibe. Ő is szívesen "megmártózik" az első osztályosok világában, mikor átlátogat a kisöccséhez, aki három hónapja iskolás. Vele szeptemberben újból átélhette családjunk az iskolakezdés várakozással teli izgalmát. Az ő feladatai testvérei szerint még nagyon "babásak", kevés órája van és nagyjából még játszanak az iskolában. Én viszont látom azt is, mennyire elfárad délutánra. Látom az erőfeszítéseket, ahogy azt a pár sor betűt próbálja a legszebben megírni.

Az iskolás lét mindezen velejárói nagyon ismerősek számomra saját gyerekkoromból, még akkor is, ha ez már egy másik iskola, másik kor. Pontosan ugyanez volt az én számomra a Gárdonyi Iskola. Gyakran eszembe jut most is, milyen jó gyerekeimnek, szinte megirigylem őket, hogy tanulhatnak, iskolába járhatnak. Emlékszem, ahogy nagyobb gyerekeimhez hasonlóan én is aggódó, szinte anyai szemmel kerestem a szünetekben kistestvéreimet a folyosón, amikor megpillantottam a tanító nénijét és osztálytársait. Meglestem, épp kinek a kezét fogja, vidám-e az arca. Még gyönyörködtem is, milyen aranyos. Emlékszem, milyen nagyosnak találtam, amikor már én is sorban állhattam becsengetéskor a kémia/fizika szaktanterem előtt.

EMLÉKSZEM A FESZÜLTSEGRE, AMIKOR KOPOGTATNI KELLETT VALAMI

MIATT a tanári ajtaján, és az kinyílván bepillantást engedett abba a titokzatos, másfajta terembe, a tanárok közösségébe. Persze a délután tornyosuló tanulnivalóra, az első rossz jegyekre, szidásokra is emlékszem. De ha azok nem lettek volna, akkor a pihenés, a jó jegy és dicséret sem ért volna semmit. Emlékszem a boldogságra, amikor egy nehéznek talált dolgozat mégis ötösre sikerült. A tanárok nagyrészt következetesen szigorúak, de irgalmasak is voltak.

Míg gyermekeimet segítem anyaként az útfeljárón, együtt izgulok, drukkolok velük egy-egy kihívás teljesítésekor, egy-egy probléma leküzdésekor, ill. megyek a fogadóórákra, sokszor eszembe jut az is, Édesanyám is megtette mindezeket értem.

Mégis, a sárvári Gárdonyi az én számomra még ennél is sokkal-sokkal több. A Gárdonyi Iskola képe egyrészt összefonódik szülővárosom képével, a környezettel, ahol felnőttem.

Aztán fontos nekem azért, mert nem csak én, de testvérem is ide járt. Fontos, mert ez keresztgyermekeim iskolája. És főleg, mert Édesanyám munkahelye, ahol Ő sok-sok éven át, nyugdíjig dolgozott szívvel és lélekkel. Reggelente együtt mentünk iskolába. Ő nem búcsúzott el tőlem a kapuban. Megbeszéltük, hogy mindketten dolgozni járunk ide. Ő tanárként, én diákként végzem a kötelességeimet. És hogy Ő mennyire megtöltötte oktatói-nevelői munkáját szívvel és lélekkel, annak tudója leginkább én vagyok. Egyszerre tapasztalhattam meg otthon is, és iskolában is közélről, mennyit tesz a munkájáért. Láttam a lelkiismeretességet, ahogy a rábízottakkal foglalkozott. A kifogyhatatlan erőt, ahogy minden napot újabb lendülettel kezdett. Azt a törekvést, ahogy minden egyes percet, amit a tanítványaival töltött, értékes tartalommal telítse. Láttam a tanítványokkal való gyakran anyai-gyermeki kapcsolatát. Méltóan és hozzáértően viselte azt a felelősséget, amivel a szülők felruházták őt, amikor rábízták gyermekeiket. Nekem nem kellett magyarázni, mi az a hivatásszerű munkavégzés.

Kevés gyereknek adatik meg, hogy a szüleit munka közben is megismerhesse. Én ezen kevés szerencsések közé tartoztam. Édesanyám erős, kitörölhetetlen mintákkal látott el engem teljes embert igénylő hivatásról, lelkiismeretes, kitartó, áldozatos munkáról, az emberi kapcsolatok nagy értékéről, arról, hogy a nagyobb jó érdekében gyakran kell és érdemes a nehezebb utat választani.

Legyen áldott Édesanyám egész élete, és Őérte legyen áldott a múlt, a jelen és a jövő Gárdonyi iskolája is, vezetősége, minden tanára, dolgozója, diákja, minden terme, folyosója. Az Atyaisten nevében és dicsőségére, a Fiúisten nevében és dicsőségére és a Szentlélekisten nevében és dicsőségére, Szűz Mária közbenjárására! Amen

(a szerző: Czillinger Beatrix)

az iskola tantestülete a 70-es években

felső sor: Nógrádi Gézáné, dr. Szabó Endréné, Kalmár Lajosné, Császár Terézia, Karcsay Károly, Czeglédi Lajosné, Lázárné, Tóth Ferencné

középen állnak: Kalmár Lajos, Karcsay Károlyné, Németh Gyuláné, Pupp Béláné, Törzsök Jenőné, Molnár Lászlóné, Bejczy Károlyné, Kovács Valéria, Mészáros Lászlóné, Zacher Sándor

ülnek: Zacher Sándorné, Demeter Antalné, dr. Insperger Gézáné, Feiner Ágota, Dominek Imre, Tóth Judit, Balog Józsefné, Kiss Istvánné

GÁRDONYI-DÍJAS TANULÓINK:

Lődör István 1993.
Kotsits Éva 1993.
Bognár Eszter 1993.
Gangler Violetta 1993.
Molnár Mária 1993.
Horváth Valéria 1994.
Balogh Zsóka 1994.
Dominkovics Csaba 1994.
Dominkovics Csaba 1995.
Majsa Adrienn 1995.
Morgós Lila 1995.
Dominkovics Zita 1996.
Dominkovics Zita 1997.
Rosenfeld Tímea 1997.
Szalay Cecília 1997.
Rajnai Ildikó 1998.
Takács Viktor 1998.
Antal Judit 1999.
Csáfordi Péter 1999.
Dominkovics Imre 1999.
Nagy Dávid 1999.
Márkus Júlia 1999.

GÁRDONYI - PLAKETTET KAPTAK:

Barkovits Ágnes 2000.
Simon István 2000.
Balogh Laura 2001.
Holpert Enikő 2001.
Kiss Ágnes 2001.
Kovács Péter 2001.
Mosonyi Tamás 2001.
Németh Adél 2001.
Németh Ádám 2001.
Polgár Viktória 2001.
Tóth Szabolcs 2001.
Ingiszi Gábor 2002.
Márkus Veronika 2002.

Rosenfeld Annamária 2002.
Vörös Lilla 2003.
Németh Kristóf 2003.
Horváth Andrea 2003.
Talabér Júlia 2003.
Dienes Balázs 2003.
Asbóth Dóra 2004.
Csáfordi Zsolt 2004.
Fóth Ákos 2004.
Lizta Dorottya 2004.
Kiss Annamária 2004.
Vörös Henriett 2004.
Bögöthy Zoltán 2005.
Hirschberg Ádám 2005.
Kráner Anikó 2005.
Nagy Eszter 2005.
Tóth Gergely 2006.
Kráner Ildikó 2007.
Csonka Fruzsina 2008.
Nagy Kata 2008.
Vass Mercédesz 2009.
Bögöthy Zsófia 2010.
Nagy Júlia 2010.
Fekete Marcell 2010.
Móger Tibor 2010.
Tóth Péter 2011.
Király Anna 2011.
Rozmán Bálint 2011.
Kucsera Melitta 2012.
Talabér Csaba 2012.
Szalai Máté 2012.
Van Waarden Franciska 2012.
Fekete Anna Luca 2013.
Pipics János 2013.
Hekfusz Máté 2014.
Gál Boglárka Sára 2014.
Horváth Marcell 2015.
Németh Nátán André 2015.
Németh Míra 2015.

Zsoldos Melissza 2015.
 Csejtei Balázs 2015.
 Benedikti Anna 2016.
 Böröndy Kata 2016.
 Góczán Luca 2016.
 Nagy Benedek 2016.
 Solti Martin 2016.

RÉGI TABLÓKÉPEK

A SÁRVÁRI GÁRDONYI GÉZA ÁLTALÁNOS ISKOLA VIII.A. OSZTÁLYOS TANULÓI 1964-BEN

PÁSZTHY KÁROLA

KÁRCSAI KÁROLYNÉ

PÓLAY ISTVÁNNÉ

KIRÁLY MÁRIA

DOMINEK IMRE
IGAZGATÓ

Dr. INZPERGER GÉZÁNÉ

SÁROSI SÁNDORNÉ

TÓTH FERENCNÉ

DIKAY FERENCNÉ

KOVÁCS MARGIT

JÓKAI ERNA

MARTOS ANNA

SZŰCS ILONA

FARKAS GYÖNGYI

CSONTOS MARIANNA

BÓDI MÁRIA

HORVÁTH MÁRIA

SÁROSI ZSUZSA

BURDUS ÁGNES

BUDAI ZSUZSA

TÖRÖK ZSUZSA

KOVÁCS ÉVA

VIDLER ÉVA

HORVÁTH KATALIN

PAPP VERONIKA

KULCSOS ÉVA

ZSIGMOND ANNA

HORVÁTH EDITRA

SZABÓ ÉVA

ILLÉS TERÉZKA

VÖRÖS ROZÁLIA

SÁRA ANASZTÁZIA

CSÖRGEI ARANKA

MOLNÁR MÁRIA

KÖBÖR IBOLYA

KATZA ERZSÉBET

NÉMETH ZSUZSA

STURM KATALIN

HORVÁTH EDITRA

CSULLOS KATALIN

HORVÁTH MÁRIA

PANKÁCSI ÉVA

1956-

NÉMETH ÉVA

ASÓTH PIROSKA

BÓTA LENKE

NÉMETH MARGIT

KÁROL LIVIA

GAÁL MÁRIA

KIRÁLY MARGIT

1964

